

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

„JUTRA“

Težek udarec evropskemu revizionizmu

IZJAVA TURŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA V SOFIJI.

Akcija za pobratenje balkanskih narodov, ki se je pričela posebno intenzivno letos poleti in s še prav posebnim trudom pritegniti v krog zaveznikov tudi Bolgarijo, se nadaljuje skoraj brez prestanka. Sofijo so obiskali v zadnjih mesecih skoraj vsi vodilni balkanski diplomati, ali pa so se sešli bolgarski z drugimi izven Bolgarije. Tudi turški zunanji minister Tefvik Rudži bej se je ob vrnitvi iz Beograda, kjer je sklenil z našim zunanjim ministrom dr. Jevtičem podpisal turško-jugoslovansko prijateljsko, nenapadno in arbitražno pogodbo, v sredo ponovno ustavil v Sofiji ter se sešel z bolgarskim ministrom Mušanovim. Ta sestanek je bil sicer le na kolodvoru in je trajal samo 20 minut, vendar ni bil tako brez pomena, kakor bi se morda na videz zdelo. To so potrdile nedvoumno besede turškega zunanjega ministra novinarjem po tem sestanku. Damo zato besedo kar njemu samemu!

»Govorili smo o vprašanjih«, je dejal Tefvik Rudži bej, »ki zadevajo obe državi. To je bilo v ostalem tudi povsem naravno. Govorili pa smo tudi o sklenitvi pakta o prijateljstvu in nenapadanju med Jugoslavijo in Turčijo. Mušanovemu sem pravil o svojih vtisih, ki sem jih dobil v Beogradu in Atenah. V obeh prestolnicah sem ugotovil najlepše razpoloženje napram Bolgariji in veliko željo za prijateljske odnose. Izjavil sem mu, da se radujem, da so se grško-bolgarska pogajanja pričela v prijateljski atmosferi. Ugotovil sem, da obstoja v Atenah iskrena želja, da se naglo likvidirajo vsa sporna vprašanja med Grčijo in Bolgarijo. Ponavljam: v Jugoslaviji in Grčiji obstoja veliko razpoloženje za zblizanje z Bolgarijo. Danes naj nihče ne misli več na to, da bi rušil mir. Politika balkanskih držav se ni v ničemer spremenila in ostala bo v svojem stremljenju po miru z vsemi tudi v bodoče povsem enaka.«

Še bolj jase in odkrit kakor v teh izjavah, je pa bil turški zunanji minister v naslednjih besedah, s katerimi je odgovoril na vprašanje, če niso razni pakti naperjeni kot blok proti Bolgariji: »Blok proti Bolgariji? Absolutno netočno! Ti pakti nimajo namena podpirati stremljenj po reviziji mirovnih pogojev. Vi sami veste, da smo mi odločni nasprotniki revizije mirovnih pogojev. Turki smo protirevizionisti. Od nikogar ne zahtevamo ničesar, nikomur ničesar ne damo. Želimo si miru, razvoja, svobode in pa, da nas nihče ne vznemirja v me-

lah našega ozemlja. Želimo in zahtevamo absoluten mir na Balkanu in zato mislim, da so te pogodbe najvažnejši temelji za dobre mednarodne odnose. Drugih sredstev za normalno mednarodno življenje ne poznam. Pa saj je tudi Bolgarija vedno izjavljala, da spoštuje pogodbe. Po mojem mišljenju je potrebno, da se v najkrajšem času ustvari pogoji za medsebojno razumevanje in dobro razmerje med vsemi balkanskimi narodi. Ne razumem, česa se Bolgari boje? Zakaj ne bi podpisali pakta s svojimi sosedi, ko vendar vedo, da gre za pakt o nenapadanju in prijateljstvu! Turčija sploh nikdar ne more in ne sme nikogar napasti. To nam nalaga tudi naša ustava. Mi se smemo braniti na svojem ozemlju, nimamo pa pravice napadati. Zaključeni pakti so zavezali države podpisnice ne samo, da ne smejo napadati, marveč tudi, da ne smejo sodelovati pri napadu tretjih na katerokoli državo. To je tudi duh pakta, ki smo ga sklenili z Jugoslavijo.«

Ta izvajanja turškega zunanjega ministra so za nadaljnji razvoj balkanske meddržavne politike ogromne važnosti, nič manj tudi niso pomembne za neko drugo srednjeevropsko državo, ki je še nedavno iskala — seveda zaman — v Turčiji podpore za svoja revizionistična prizadevanja. Ta država je Madžarska! Prav dobro se še spominjamo potovanja madžarskega zunanjega ministra Kanya in madžarskega ministrskega predsednika Gömbösa v Ankara. Madžarski tisk je ob tej priliki na dolgo in široko razpravljal o madžarsko-turškem krvnem bratstvu in neomajnem prijateljstvu in zavezništvu, to pa na način, ki bi utegnil javnost zavesti do prepričanja, da je Turčija na strani Madžarske tudi glede revizionizma. Tefvik Rudži bej je sedaj z enim samim zamahom razpršil vse to madžarsko meglo iluzij. Turčija je proti vsakemu revizionizmu. Revizionisti naj ne iščejo pri njej opore! Torej tudi madžarski ne!

S tem se je pa naposled porušila dokončno tudi tista stavba, ki jo je s tolikimi prizadevanji in toliko let gradila na Balkanu Italija. Hotela je pač ustvariti Bolgariji zaledje in oporo za revizionizem z lepljenjem Turčije, Grčije in Bolgarije, ki naj bi tvorile vse tri skupaj še najvzhodnejše oporišče za ostala stremljenja Rima in Budimpešte. Njeno delo je sedaj porušeno in Bolgarija lahko spozna, da je pač najbolje zanašati se nase in se vdati v realnost, kakor pa sanjati s fantasti sovraštva, ki so osamljeni.

Izjava kralja Aleksandra ob petnajstletnici

ZA ZAGOTOVITEV TRAJNEGA IN MIRNEGA RAZVOJA JUGOSLOVANSKEGA NARODA IN BRATSTVO S ČEHOSLOVAKI.

BRNO, 2. decembra. Urednik »Lidovih Novin« dr. Ubort Ripka je bil sprejet pred jugoslovanskim praznikom zedinjenja pri Nj. Vel. kralju Aleksandru, ki mu je dal sledečo izjavo: Po petnajstih letih naporega dela za organiziranje države in narodnega edinstva moremo s popolnim zaupanjem gledati na zdravo bodočnost Jugoslavije ter njen nadaljnji napredek in razvoj. Moja prizadevanja so bila v preteklosti, so sedaj in bodo v bodoče usmerjena k cilju, da se jugoslovanskemu narodu zagotove trajno vsi potrebni pogoji za kulturni in gospodarski napredek, za ustvarjanje blagostanja, do katerega ima po tako velikih žrtvah in težkih bojih popolno pravico. Ne mo-

rem izpustiti prilike, da znova naglasim sedaj kakor nekoč v dneh težkih bojev, da so naše misli usmerjene k Čehoslovaki, s katero smo v preteklosti skupaj trpeli in s katero smo zdaj nerazdružljivo zvezani z življenjskimi interesi in bratsko solidarnostjo. V tej skupnosti čuvstvanja in stvarnosti je najboljša zagotovilo napredne bodočnosti Čehoslovaške in Jugoslavije.

VON HASSEL SE JE VRNIL.

RIM, 2. decembra. Nemški poslanik von Hassel, ki je odpotoval v Berlin, da poda vladi svoje poročilo in prejme nadaljna navodila, se je danes vrnil v Rim.

Pred popolno osamosvojitvijo Irske

DE VALEROVO SPOROČILO ANGLEŠKI VLADI. ODGOVOR ANGLEŠKEGA KOLONIALNEGA MINISTRA. IZGON IRCEV IZ ANGLIJE? DE VALERA ZAHTEVA TUDI ULSTER. SPORAZUM JE SKORAJ DOCELA IZKLJUČEN.

LONDON, 2. decembra. Celokupen angleški tisk se bavi z angleško-irskim konfliktom, ki je zavzel v zadnjem času take oblike, da je popoln prelom med obema nasprotnikoma skoraj neizogiben. Irski ministrski predsednik de Valera je angleški vladi formalno sporočil, da ne misli prav na nobeno spremembo današnjega dublinskega vladnega kurza in da se bo zavzel z vsemi silami za doseg popolne neodvisnosti irske republike. V zvezi s tem pišejo današnji listi, da bo na to irsko oficijelno sporočilo odgovoril na torkovi seji spodnje zbornice državni podtajnik za kolonije Thomas. Kakor se govori v uradnih krogih, bo imel ta odgovor ultimativni značaj. V njem bo postavljena irska vlada pred alternativo, ali prizna suverenost angleškega kralja ali pa izstopi iz angleške državne zveze kot imperija. V zadnje navedenem pri-

meru bo angleška vlada posegla po daljekosežnih ukrepih in bo med drugim odzela več milijonom Ircev, ki živijo na Angleškem, angleško državljanstvo in jih izgnala, kar mora socialno krizo na irskem nepopisno poostriiti.

PARIZ, 2. decembra. Kakor se poroča iz Dublina, je imel ministrski predsednik de Valera v svojem volilnem okrožju govor, v katerem je med drugim dejal: »Razdelitev Irske na dve državi je bil najtežji zločin, kar jih je zagrešila Anglija nad Irsko. Politika manjšine, kolikor tudi more biti homogena, nima nobene pravice ločiti to manjšino od svoje irske domovine. (Pri tem je mislil na Ulster. Op. ur.) Gospodarski interesi Irske zahtevajo, da ostane Irska gospodarsko-politična in carinsko-politična celota. Zato bo moja vlada boj za irsko neodvisnost nadaljevala.«

Herriotova vrnitev k aktivni politiki

VODITELJ RADIKALOV O FRANCOŠKI ZUNANJI IN FINANČNI POLITIKI. — FRANCIJA MORA BITI PACIFISTIČNA, A REALNA.

PARIZ, 2. decembra. V diskusiji o vladni politiki je Herriot odločno zavrnil neke obtožbe nekaterih govornikov proti zunanji politiki francoskih vlad po letu 1922., zlasti pa proti lozanski konferenci. Med drugim je dejal: »Hoteli smo samo zahtevati varnost Francije, ki mora biti zavarovana nad strankami in izven njih. Naša doktrina ostane vedno: Pacifizem brez meglenih pomišljanj!« Nadalje je zagovarjal finančno politiko radikalnih socialistov in izjavil, da je sedaj treba vladati in koristiti državi, ne pa kolebati in umikati se. Vsak jasno vidi, da bi inflacija znižala plače mnogo bolj,

kakor so sedaj in bi bila to torej zelo neprimerna žrtev. To ni problem matematike, temveč morale. Zato ne izgublajmo poguma in dajmo domovini, kar potrebuje in hoče. Delajmo, ker je čas za to. Ta Herriotov govor se smatra kot povratek v aktivno politično udejstvovanje. V njem je podal nekaj svoj program, kako namerava zastopati interese Francije v Ženevi in na vseh mednarodnih sestankih. V mnogih vprašanjih se Herriot ne strinja povsem z mnenjem Paula-Boncourja in se nagiba bolj na desno, kakor na levo.

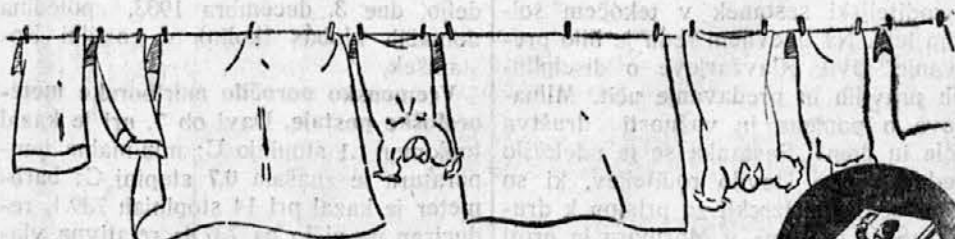
Čehoslovaška za priznanje Rusije

PRAGA, 2. decembra. Ob priliki proračunske debate je govorilo več govornikov, ki so zahtevali, da Čehoslovaška ne bi smela biti zadnja država, ki bo priznala Rusijo, to pa tembolj, ker je Rusija kljub vsemu, kar se dogaja v njej, vendarle slovanska država, s katero je treba čimprej urediti diplomatske odnose. »Prager Tagblatt« piše, da se med Prago in Moskvo res vodijo aktivna pogajanja glede ureditve vseh spornih zadev in glede uradnega priznanja ter vzpostavitve diplomatskih odnosov. Čehoslovaška trgovina in industrija, ki naležava povsod na prenasočena tržišča v Evropi, bi mogla bolj kakor kdaj-

koli sedaj najti možnost plasiranja svojih izdelkov v Rusijo, kjer se kaže ogromna potreba po industrijskih izdelkih.

Usoda Chauntepsove vlade

PARIZ, 2. decembra. Chauntepsova vlada se bo danes popoldne predstavila poslanski zbornici. V uvodu bo najprej na sporedu komemoracija za pokojnim ministrom Francoisom Albertom, nakar bo vlada naprosila zbornico, naj bi opustila vsako politično debato. S to željo bo združeno vprašanje zaupnice. Splošno se smatra, da bi utegnili pasti nova Chauntepsova vlada že pri tem prvem srečanju z zbornico. Šele potem, če bi zbornica omenjeni njen predlog sprejela, bi vlada stavila svoj predlog o sanaciji državnega proračuna.

ALBUS terpentinovo milo
za vse dni - in za vse perilo.

Dnevne vesti

Promoviran je bil na graški univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. Tone Glušič iz Maribora. Čestitamo!

Smrt odličnega strokovnjaka. V Ljubljani je umrl nepričakovano v starosti 62 let zadet od srčne kapi znani strokovnjak in upokojeni direktor ljubljanske mestne elektrarne in vodarne g. Alojzij Ciuha. Naj mu bo ohranjen časten spomin!

Truplo dr. Ivana Perneta je bilo prepeljano iz Ženeve v Ljubljano, od koder je bilo danes dopoldne odpravljeno na Trstenik nad Kranjem, kjer bo pogreb v ponedeljek 4. t. m. ob 10. dopoldne.

Poroke. V Mariboru so se v zadnjem času poročili: Ivan Dolinšek, mizar državnih železnic in Alojzija Blasuttova, zasebnica; Franc Kramberger, pek in Katarina Gmajnarjeva, šivilja; Jernej Šeligo, čevljar in Katarina Trškanova, zasebna uradnica; Matija Štuhec, posestniški sin in Marija Jelenova, posestnikova hči; Šimon Kokeržnik, posestnikov sin in Marija Pušnikova, želarska hči; Ignacij Ribič, posestnik in Barbara Selinškova, posestnikova hči; Jakob Žnidaršič, čevljarški mojster in Elizabeta Godčeva, tkalka; Franc Zalar, posestnik in Ljudmila Kovačičeva, služkinja; Ant. Oto, mizarski pomočnik in Rozina Slamičeva, tkalka; Avguštin Foitl, tkalec in Stefanija Ribičeva, tkalka; Jakob Potisk, kleparski pomočnik in Elizabeta Vrabčeva, tovarniška delavka; Jožef Herman, elektrotehnik in Elizabeta Svenškova, šivilja. Bilo srečno!

Mladinski koncert v nedeljo 3. dec. V unijonski dvorani se vsako leto enkrat zgrne ves Maribor okrog svoje mladosti. Lepi nastopi nam vzbudijo toliko lepih spominov. Želimo mladini, da bo tudi letos pri prireditvi lahko pozdravila vse one, ki jo imajo res radi.

Litavski in švedski novinar v Mariboru. Danes sta obiskala Maribor litavski novinar Jonas Navickis iz Klajpede in švedski novinar Knut Edvin Hall iz Stockholma, ki potujeta po Evropi v Afriko in Azijo. V Maribor sta prispela iz Avstrije, od tu pa sta odšla dalje v Celje in Zagreb. Nadaljnja njuna pot je Bosna, Hercegovina, Dalmacija, Srbija, Grčija, Turčija, Palestina, Egipt itd. V Egipt upata prispeti meseca februarja. Svoje potovanje opisujeta v litavskih in švedskih listih.

Budilke
Din 58.-

Kuhinjske ure
Din 120.-

Nihalne ure
Din 400.-

urar

M. Jlgerev sin
Maribor, Gosposka ul. 15

Plačilo na obroke!

Plačilo na obroke!

Vse mladinojube vabimo na mladinski koncert P. R. K. to nedeljo popoldne ob 4. uri v Unijonski dvorani. Z veliko verno se pripravljajo osnovne in mešanske šole kakor tudi mali tako srčkani harmonikarji, da bi kaj zaslužili za božičnico revni deci. Sedeži po 12, 8 in 5 Din. Prosimo, počastite nas s svojo navzočnostjo. Odbor.

Miklavžev večer s peštrim sporedom priredi kulturno društvo »Triglav« danes 2. decembra v Narodnem domu.

Roditeljski sestanek na I. dekliški meščanski šoli. V četrtek 30. novembra se je vršil na I. dekliški meščanski šoli prvi roditeljski sestanek v tekočem šolskem letu. Na dnevnem redu je bilo predavanje ravn. Klavžarjeve o disciplinskih pravilih in predavanje učit. Mlinaričeve o pomenu in važnosti društva »Šola in dom«. Sestanka se je udeležilo izredno veliko število roditeljev, ki so se vsi soglasno izrekli za pristop k društvu »Šola in dom« v Mariboru in proti ustanovitvi lastnega roditeljskega društva na meščanski šoli.

NEKAJ NAROČNIKOV je še v zaostanku na naročnini za drugo polovico leta. Čimdalje odlašajo, tem več se nabere. Zato naj vsak naročnik pregleda zadnji naš opomin, za koliko je v zaostanku in naj zaostanek takoj nakaže, da mu bomo list še nadalje redno dostavljali. Vsem onim naročnikom, ki nam do 15. decembra zaostanka ne poravnajo, sporočamo, da jim list brezpogojno še istega dne ustavimo in dolžno naročnino sodnim potom izterjamo. Da si cenjeni naročniki prihranijo nepotrebne stroške, jih vljudo prosimo, da vsi do 15. t. m. poravnajo svoje zaostanke! Uprava »Večernika«.

Od letakov, ki so bili vrženi iz letala, je sprejela gđ. Darinka Pirc, dijakinja IV realne gimnazije za letak št. XX. od tvrdke Pinter & Lenard par kompletnih smučk.

Avtobusno postajališče pred občinskim uradom na Pobrežju. Na splošno željo občanov se uvede s 4. t. m. avtobusno postajališče pred občinskim uradom na Pobrežju za vozove proge Maribor—Sv. Martin v obe smeri in za avtobus proge Pobrežje, ki obratuje 4 krat na dan do Vrazove ulice. — Ker sta cesta in prostor pri sedanjosti postaji pred gostilno Kren preozka, se iz prometnih ozirov premesti pred trgovino in gostilno Renčelj.

RADIO MARIBOR

specialno podjetje za radiotehniko, Glavni trg ob državnem mostu

ima v zalogi radioaparate vseh vodečih tovarn, od detektorja do 10-cevne superhete. Interesenti naj zahtevajo v lastnem interesu ponudbe oz. brezobvezno predvajanje.

Uvedba popoldanske vožnje iz Maribora, Glavni trg do Bresternice, gostilna Bruderman. Na prošnjo občanov Kamnice in Bresternice za uvedbo popoldanske vožnje ob sredah, je ravnateljstvo mestnih podjetij ugodilo ter bo vozil avtobus iz Maribora, Glavni trg ob 17.30, v Kamnici bo ob 17.38, v Bresternici, gostilna Bruderman ob 17.50, in se bo tudi takoj vrnil, da bo v Kamnici ob 17.58, v Mariboru. Glavni trg pa ob 18.06, in to na poskusno dobo enega meseca. V primeru, da se ne bi pokazala zadovoljiva frekvenca v tem času, bo podjetje prisiljeno progo ukiniti.

Vzajemna pomoč, reg. pom. blag., Ljubljana, pozivlja vse svoje člane, ki reflektirajo v nadaljnje zavarovanje, da predlože do 15. decembra t. l. vse stare članske izkaznice v zameno ter plačajo mesečni prispevek za oktober 1933.

Prodaja na železnici najdenih predmetov bo v ponedeljek 4. t. m. in v torek 5. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne na glavnem kolodvoru.

Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo Alhaneževa lekarna »Pri sv. Antonu« na Frankopanovi ulici.

Lutkovno gledališče Sokola matice ponovi v nedeljo 3. t. m. prvi del pravljicne igre »Zakleti kraljeviči«. Začetek ob 15. uri. Otrokom vstop pred pol 15. uro ni dovoljen.

Konferenca bank v Beogradu. Jutri bo v Beogradu konferenca zastopnikov bank iz vse države. Na konferenci se bodo razpravljala vsa važna vprašanja, ki so v zvezi z zaščito kmeta in sanacijo denarnih zavodov.

Klub slovenskih kolesarjev in motociklistov »Perun« ima drevi ob 20. družabni večer v restavraciji Narodnega doma. Vabljeni vsi prijatelji kluba in sporta!

Sv. Martin pri Vurbergu. Jutri v nedeljo, dne 3. decembra 1933, pojedina domačih klobas (kolin) v gostilni Kostajnske.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 1.1 stopinjo C; minimalna temperatura je znašala 0.7 stopinj C; barometer je kazal pri 14 stopinjah 739.1, reduciran na ničlo pa 737.4; relativna vlaga 90; od včeraj na danes je padlo 0.7 mm snega. Vreme je oblačno in sneži.

Strašna smrt na peklenem stroju. V sredo zvečer je nastala blizu stanovanjske vile generalnega tajnika Kranjske industrijske družbe na Jesenicah g. dr. Maksa Obersnela silna eksplozija. Ko so prihitali varnostni organi na kraj eksplozije, so našli tamkaj mrtvega z odtrganimi rokami in popolnoma razmesarjenim telesom 28letnega delavca v tovarni K. & D. Viktorja Korena, ki ga je raznesel pekleni stroj, ki je bil montiran tik ob stezi, po kateri se vračajo iz tovarne skozi gozdič na svoja stanovanja vodilni uradniki in inženjerji K. I. D. Policija je ugotovila, da je bila čez stezo napeljana tenka jeklena vrstica, ki je bila spojena s peklenim strojem. Očividno je bil pripravljen atentat na enega izmed vodilnih funkcionarjev KID. Zaenkrat še ni znano, ali je Koren sam montiral pekleni stroj, ali pa je postal žrtev neznanih zločincev namesto nekoga drugega. Koren zapušča mlado ženo in 4letnega sinčka.

Dolgoprstneži so pridno na delu. V noči na 30. novembra je zalotil službojoči stražnik pred neko hišo v Smetanovi ulici dva neznana moška, natovorjena z dvema velikima svežnjema lesenih lat. Ko sta neznanca stražnika opazila, sta svoja tovora odvrгла in izginila brez sledu. Ko pa se je stražnik čez nekaj časa vrnil, je ugotovil, da sta neznanca z latami izginila. — Narednikovi ženi Neži Peččnikovi je nekdo ukradel z domačega dvorišča v Stritarjevi ulici 400 Din vredno pločevinasto kopalko kad z lesenim dnom. — Trgovskemu potniku Franju Štiglicu iz Kranja je izginil med nakupovanjem sadja na Glavnem trgu nov črn moški dežnik.

Ukradeno kolo. Ko se je mudil po opravkih pri Trgovskem gremiju trgovec Josip Pečar, mu je neznan tat odpeljal iz veže gremialne hiše v Jurčičevi ulici kolo znamke »Aksman«, ki nosi evidenčno številko 2-2-74483.

Radio Ljubljana. Spored za nedeljo 3. decembra. Ob 7.45: Namen letošnjih kmetijskih predavanj v radiu (inž. Zidanšek Josip); 8.15: poročila; 8.30: gimnastika (Pustišek Ivko); 9.00: naši izseljenci (p. K. Zakrajšek); 9.30: religiozna reproducirana glasba; 10.00: orgelski koncert, izvaja Blaž Arhič; vmes vokalni soli; 11.15: slovenska glasba, izvaja radio orkester; 12.00: čas, operetni in šlagerski venčki v reproducirani glasbi; 16.00: važna vprašanja iz pridelovanja krompirja (inž. Sadar Vinko); 16.30: izseljeniška nedelja; petje, deklamacije in igra v treh dejanjih: »Za srečo v nesrečo« (p. Zakrajšek); 17.30: reproducirana lahka narodna glasba; 20.00: radio orkester (lahka glasba); 20.30: samospeli ge. Josipine Sivce; 21.00: slovenske narodne v tercetu (sestre Sitar); 21.30: čas, poročila; 21.50: radiojazz. Ponedeljek 4. decembra. Ob 12.15: reproduciran instrument. koncert (serenade); 12.45: poročila; 13.00: čas, reproduciran vokalni koncert (ruske pesmi); 18.00: gospodinjska ura: Drobnopecivo za Miklavža in Božič (ga. Svetelova); 18.30: o univerzitetni knjižnici (akad. Novak); 19.00: produkcija Straussovih valčkov; 19.30: pojdimmo na naš jug (dr. Oblak); 20.00: reproducirana češka plesna glasba; 20.30: prenos opere iz Beograda, v odmoru čas in poročila.

Kino Union. Danes zadnjič izborna veselejša »Nedolžnost z dežele« z Lucijo Englisch in Ralphom A. Robertsom. Od petka dalje senzacionalni večefilm »Neki gospod Gran«, ki poleg napete vsebine nudi veliko humorja, ljubavnih zapletljiv, krasne glasbe in posebno lepe posnetke Rima in Benetk. V glavnih vlogah Hans Albers, Karin Hardt, Olga Čehova, Albert Bassermann, Walter Rilla in Hans Schlettow.

Kino Union. Do vključno torka »Neki gospod Gran«, ki poleg napete vsebine nudi veliko humorja, ljubavnih zapletljiv, krasne glasbe in posebno lepe posnetke. V glavni vlogi Hans Albers, Olga Čehova.

Pri železniških težkočah, zgagi, zmanjšanim občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zasplosti, povzroči kozarec **Franc-Jozefove grenčice** takojšnje poživljenje zastale prebave.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 2. decembra ob 20. uri: »Deseti brat«. Red A.

Nedelja, 3. decembra ob 15. uri: »Pastirček Peter in kralj Briljantin«. Otroška predstava. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Rože v snegu«. Znižane cene.

Ponedeljek, 4. decembra: Zaprt.

Torek, 5. decembra: Zaprt.

Otroška predstava pri znižanih cenah bo v nedeljo 3. t. m. ob 15. uri. Ponove Büchnerjevo pravljico igrata »Pastirček Peter in kralj Briljantin«. Delo je velezabavno ter pridejo mladi ljubitelji smeha v polni meri na svoj račun. Kdor hoče deci pripraviti za Miklavža veselje, naj jih pelje k tej predstavi. Cene znižane.

V nedeljo zvečer bo ponovitev operete »Rože v snegu«. Glasbo tega dela je po Löweju, slavnem skladatelju balad, priredil Jascha. Muzikalno se ta opereta nagiblje povsem k operi, pevski part je izredno melodiozen. V orkestru je tudi harfa.

Djuka Trbulović, popularni operetni tenor, ki je tudi v Mariboru še v najboljšem spominu, gostuje prihodnji teden v Granichstädtenovi opereti »Orlov«. Nastopil bo kot Dorošinski, kar je njegova najboljša vloga ter je z njo v velikim uspehom gostoval tudi v tujini. »Orlova« pripravljata kapelnik Herzog in režiser Harastovič. Zasedba je deloma nova.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorčici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »**Franz Josefove grenčice**«. Po izkušnjah nabranih na klinikah za notranje bolezni je »**Franz Josefova grenčica**« izvanredno dobrodejno odvajalno sredstvo. »**Franz Josefova**« voda se dobi v vseh drogerijah, lekarnah in specialnih trgovinah.

DR. JOSIP BENČAN

primarij ginekološko-porodniškega oddelka
se je preselil v Cankarjevo ulico 1.

Pojedina domačih klobas v nedeljo v gostilni Mras, Studenci.

Družabni večer »Peruna« bo drevi, v soboto ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma. Nastopil bo znani humorist Evgen Pancer. Vabljeni so vsi prijatelji kluba!

Česky klub v Mariboru — prosvetni in dramski odsek — vabi svoje rojake k gledališki predstavi, ki jo priredi v nedeljo 3. decembra ob 8. uri zvečer v dvorani Zdravne gospodarske banke. Prijatelji Čehov, dobrodošli! Odbor.

Več ko 100 let že hodi vsako leto med ljudstvo Blasnikova »**Velika Pratika**«, ki je med narodom najbolj znani in priljubljeni ljudski koledar. Zato jo kupi sleherno leto vsaka družina. Celo stoletje že je ta pratika zvest in veren spremljevalec Slovencev, v dobrih in zlih časih. Dobi se v vseh trgovinah.

Za koncert »Jadrana«, ki bo dne 13. decembra v kazinski dvorani, se dobijo vstopnice pri gospe Brišnikovi in pri posameznih pevcih.

Vse govori o modni trgovini »Petit Paris«, Gosposka ulica 23. To je specialna trgovina za dame, kjer se dobi vse po najugodnejših cenah, elegantno, lepo in dobro.

Darila za Miklavža: pisemski papir, amaterske albume, spominske knjige, polnilna peresa, koledarje, šolske potrebščine kupujte le pri **Zlati Brišnik**, Maribor, Slovenska ul. 11.

Miklavžev večer Pomočniškega odbora združenja trgovcev bo 9. decembra 1933 v Narodnem domu.

Godbeni odsek Nar. žel. glasbenega društva »Drava« priredi v soboto, dne 2. decembra v vseh prostorih gostilne ge. Slugove v Studencih svoj tradicionalni **Miklavžev večer**. Začetek ob 20. uri. Darila se sprejemajo od 16. (4.) ure naprej istotam. Vabljeni so vsi člani in prijatelji godbe.

Čedni flaneli za domače obleke **Tekstilana Büdefeldt**

mehki in volnati

Gosposka ulica 14

Združenje brezposelnih učiteljev sporoča: Iz dvorne pisarne je prejel tov. predsednik zahvalo za rodoljubne in patriotične izraze vdanosti in vernosti, ki smo jih brzojavno poslali Njeg. Vel. kralju ob priliki ustanovnega občnega zboru našega Združenja brezposelnih učiteljev dravske banovine. — Seja Izvršnega odbora bo v nedeljo 3. decembra t. l. ob 10. uri dopoldan v društveni pisarni; za odbornike je strogo obvezna. V naslednjem tednu priredimo prvi skupni sestanek aktivnih in brezposelnih učiteljev — gospodarskih delavcev; podrobno bomo še sporočili.

Zvišana carina na uvoz čevljev. Finančni minister je razposlal vsem carinarnicam naslednje pojasnilo: Za trakovice, ki so prišle na obutev po tarifni številki 374, je treba plačati dodatno carino 30 odstotkov za to obutev. Ti trakovi so lahko iz tekstilnega blaga, prav tako pa tudi iz drugega navadnega, finega in najfinjšega blaga, kakor tudi za primer iz krzna.

Prošnja za dobra srca! Ubog slovenski rudar, ki je dolgo let delal v Belgiji, pa je bil lani meseca novembra reduciran, ker je radi splošne krize bil ukinjen njegov obrat, in se je — ker vključ vsehstranskemu naporu v Belgiji ni mogel več najti zaposlitve — letos meseca junija z vso rodbino (žena in 4 otroci) preselil v Jugoslavijo in živi sedaj v veliki revščini v mariborski okolici (Pobrežje, Vrtna ul. 3), prosi usmiljenja in dobra srca v prvi vrsti za zaposlitev v kakršnemkoli delu, v drugi vrsti pa za trenutno pomoč bodisi v živilih, obleki ali denarju. Otroci so mu nagi in bosi in ne morejo v šolo, včasih so po cele dneve brez prehrane; ležati morajo na golih deskah v mrzli sobi, ker nima niti pare za kurjavo. Nevarnost je, da mu vsa rodbina oboli in od lakote pomre. Darovi se lahko oddajo bodisi naravnost prizadetemu, sprejema jih pa tudi uprava »Večernika«. Naslov reveža je v upravi »Večernika« na razpolago.

Prišel bo čas, ko sestavljajo občinski uradi svoje proračune za bodoče poslovno leto. Menda ne bo njihče zameril, če tem potom opozorimo in prosimo župane in občinske odbornike, naj ne prezre pomembne akcije, ki jo vodi agilna Protituberkulozna liga v Mariboru in naj v ta namen vneso v svoj proračun izdatni znesek za podkrepitev gradbenega fonda za zgradbo azila PTL. Predvsem pridejo v poštev sosedne občine mesta Maribora. Prošnja je gotovo upravičena in tudi utemeljena, zlasti ker biva pretežna večina delavstva, kateremu je namenjen protituberkulozni dom, prav v sosednjih občinah. Občine pa so dobile po novem zakonu širši obseg in s tem tudi večjo finančno moč, tako, da bo pri količkaj dobri volji lahko ustreči zahtevi, ki jo narekuje potreba današnjih časov. Če upoštevamo, da so prav postavke za socialne potrebe v času krize ponos vsakega javnega proračuna, lahko upamo, da ne bodo prezrli občinski uradi zadevne prošnje mariborske Protituberkulozne lige. Z združenimi močmi se lahko marsikaj stori!

Važen kmetijski sestanek. Občina Kosaški in tukajšnja podružnica Kmetijske družbe vabita vse kmetovalce iz mariborske okolice na sestanek, ki bo jutri 3. t. m. ob 10. uri dopoldne v krčevinski šoli v Tomšičevem drevoredu. Predaval bo živinozdravniški referent g. Zupanc o racionalni praiščereji. V zvezi s predavanjem bo tudi razprava o nakupovanju in prodaji kmetijskih pridelkov s pomočjo mariborskega skladišča Kmetijske družbe. Ker se bodo na jutrišnjem sestanku tudi določevale cene posameznih pridelkov, bi bilo želeli, da se ga interesi polnoštevilno udeležijo. Vabljeni so tudi vsi kmetovalci, ki kupujejo in prodajajo potom podružnice Kmetijske družbe.

Cene prašičem padajo. Z ozirom na močno zmanjšani izvoz v Avstrijo in Češkoslovaško, so cene pitalim svinjam priče sredi izvozne kampanje močno popuščati. V Sremu se plačujejo najdebelejšje svinje po 6 do 6,50 Din, srednje debele pa tudi že po 5 Din kilogram žive teže. Precej višje pa so cene mesnatih svinj.

Letošnja Pomožna akcija v Mariboru. V torek zvečer je bil na tukajšnjem magistratu sestanek predstavnikov mariborske mestne občine in mariborske tek-

stilne industrije, na katerem se je razpravljalo vprašanje izvedbe Pomožne akcije v letošnji zimi in preskrbe dohodkov v ta namen. Obširno poročilo je podal mestni župan g. dr. Lipold, ki je opisal slabo finančno stanje občine in apeliral na mariborsko tekstilno industrijo, ki še med vsemi industrijami najbolje uspeva, da prispeva v podporo brezposelnih in najbednejših v našem mestu primerne izdatne zneske. Predstavniki tekstilne industrije so obljubili po vseh svojih močeh podpreti samaritansko stremljenje mestne občine in se bodo glede višine prispevkov še dogovorili na posebnem internem sestanku.

Poljski premog za plinarne. Te dni je dospela za mestno plinarno velika pošiljka 700 ton črnega premoga iz Poljske. Premog je izvrstne kakovosti in ga je naročilo podjetje kakor običajno po Jugoslovanskem plinarniškem združenju, ki je izlicitalo potrebo vseh plinarn Jugoslavije tokrat po zelo ugodnih pogojih na Poljskem. Pošiljka je bila natovorjena v Gdiniji, od koder je dospela po morški poti na Sušak in je bila odpremljena potem po železnici na vse plinarne.

Sprememba davčnega zakona glede Nabavljalnih zadrug. Na podlagi mnogostevilnih pritožb in resolucij legalnih trgovcev iz vseh krajev naše države proti izjemnim davčnim ter ostalim olajšavam Nabavljalnih zadrug in proti njihovi prodajni praksi, je bil izdelan predlog novele k davčnemu zakonu, ki dodaja čl. 76. zakona o neposrednih davkih glede oprostitve naštetih ustanov od družbenega davka naslednji novi odstavek: »Potrošne (konzumne) zadruge iz točke 7. in 8., ako poslujejo z nečlani, nimajo pravice na oprostitvev in ima vsako odstopanje od določb v teh točkah za posledico trajne izgube oprostitve od davkov«. Iz besedila te določbe je razvidno, da velja prepoved poslovanja z nečlani le za konzumne, oziroma nabavljalne zadruge, ne pa tudi za ostale zadruge, kar je nedvomno v redu, ker bi sicer taka prepoved pomenila za kmetijske vnovčevalne ali produkcijske zadruge onemogočenje vsakega poslovanja. Ta omejitev je zlasti važna z ozirom na dejstvo, da se je letos državni svet v svoji načelni razsodbi postavil na stališče, da poslovanje samo s člani po zakonu o neposrednih davkih ni pogoj za davčno prostost.

Visoko zvišanje inseratnih in reklamnih taks. Med novimi predlogi o spremembah taksnega zakona je tudi predlog na zvišanje taks na lepake in časopisne oglase. Inseratni davek se bo zvišal od dosedanje izmere v znesku 0,50 do 5 Din na 2 do 80 Din napram velikosti oglasa.

Nakazilo drv mestnim ubožcem. V prvi polovici prihodnjega meseca se bodo razdeljevale vsem mestnim ubožcem podpore za drva. Do podpore so upravičeni vsi oni, ki dobivajo glasom sklepa seje mestnega ubožnega sveta redne mesečne ubožne podpore na knjižnice. Zadevne nakaznice se bodo izdajale v socialno-političnem oddelku mestnega načelstva, Rotovski trg šte. 9. Vsak naj prinese s seboj knjižico, s katero dobiva podporo.

Mestna pomožna akcija. Združenje trgovcev v Mariboru apelira na svoje članstvo, da po svojih močeh podpre pomožno akcijo, katero je uvedla mestna občina za preživljanje revežev in brezposelnih mesta Maribora preko zime, bodisi z denarjem ali z blagom. Pričakovati je velike bede in beračenja po trgovinah, zato je bolje, da jih podpira z našo pomočjo mestna občina, kateri naj se pošljejo darila neposredno.

Izvoz naših sliv. Po zadnjih uradnih podatkih smo letos izvozili v tujino 5.316 vagonov svežih sliv, in sicer: v Avstrijo 1.834, na Madžarsko 1, v Nemčijo 29, na Poljsko 449, na Češkoslovaško 2.689, v Švico 302 in v Italijo 12 vagonov. Skupno smo izvozili okrog 35 milijonov kilogramov. Izvožene slive so bile vredne okrog 50 milijonov dinarjev.

Spalni vozovi III. razreda tudi pri nas. S pristankom prometnega ministrstva bo uvedlo mednarodno društvo spalnih voz s 1. decembrom v svojih vozovih mimo dosedanjih oddelkov tudi oddelke III. razreda, in sicer najprej na progi Zagreb — Split in obratno. Ti oddelki III. razreda bodo imeli po 3 postelje drugo nad drugo.

Jugoslovanski javnosti

Po indeksu Narodne banke so cene žitnih proizvodov pri nas od 1928 do avgusta t. l. padle za 60%, a živina za 49%.

Pšenica za 6 mesecev od Din 230.- na Din 100.- za 57%
Izvozna pariteta je Din 70.—.

Voli od junija 1932 od Din 6.75 na Din 3.38 za 50%

Svinje od dec. 1932 od Din 9.75 na Din 6.75 za 31%

Po indeksu Zagrebške delavske zbornice od decembra 1930 do junija t. l.

plače so padle za 33%

Politika z dne 1. novembra t. l. piše, da znašajo dnevne plače v nekem podjetju 5 dinarjev.

Iz tega stanja sta dva alternativna izhoda:

bodisi umetno zvišanje cen poljedelskih proizvodov in plač

ali pa znižanje cen industrijskih izdelkov.

Med konzumenti je opaziti gibanje.

Zahteva se znižanje cen industrijskih izdelkov kot praktično edino možna rešitev.

Beograjska delavska zbornica zahteva poostrotev zakona o pobljanju draginje.

Obutev spada v eno izmed štirih skupin življenjskih potrebščin človeka: hrana, stanovanje, obleka in kurjava.

Podjetje, ki ga jaz vodim, si je dovolj prizadevalo, da cene obutvi prilagodi zmanjšani kupni moči kmeta in delavca.

Mi smo znižali cene obutvi:

od Din 249.- na Din 149.- za 40%

od Din 199.- na Din 99.- za 50%

od Din 169.- na Din 89.- za 47%

odnosno povprečno 45%, gumijaste škornje za kmetovalce pa

od Din 229.- na Din 99.- za 57%

Na ta način ima naše podjetje pravico na priznanje, da je omogočilo širokim masam kmetovalcev in delavcev, ki so vsled slabe kupne moči hodili bosi ali nezadostno obuti, da se higijensko obujejo.

Naša konkurenca, ki se dviga proti našim nizkim cenam, pozablja, da ni nobena umetnost drago proizvoditi. To bi mi tudi znali.

Ko imam na izbiro ali prijateljstvo konkurence ali službo širokim masam konzumentov, tedaj se moram odločiti za konzumente.

Ker se ne more boriti proti nam z nacionalno-ekonomskimi in socialnimi argumenti, se konkurenca poslužuje nacionalno-političnih.

Predbacivajo nam, da smo tuji.

To ni resnica. Pridite v Borovo in prepričajte se. Od mene pa do najmlajšega delavca, vsakdo je dober in veren Jugoslovian v našem podjetju.

Z nacionalnega stališča tuj kapital ni dobrodošel, ako uporablja tuje sirovine, zaposluje tujo delavno moč in izvažja velike dobičke iz države. VSE TO SE NE NANAŠA NA NAS.

Uporabljamo izključno domače sirovine.

Vse kar smo iz tujine, odnosno od naših bratov Čehoslovakov uvozili, vse to sta duh in metoda industrijskega dela.

Toda tudi to smo nacionalizirali.

Mi smo Jugoslovani z jugoslovensko delavno močjo in imamo pravico na priznanje važnosti v nacionalno-ekonomskem in socialnem smislu.

Plačamo najvišje plače in prodajamo najceneje svoje izdelke

Podjetje vodim jaz in ne dopušam nikomur, da niti najmanj oporeka mojemu jugoslovanskemu patriotizmu in patriotizmu mojih 2.500 jugoslovanskih sodelavcev.

Toma Maksimović

predsednik občine Borovo in ravnatelj firme

Bata

Mogočna proslava 1. decembra v Mariboru

Dostojno, kakor se je pripravil, je Maribor tudi proslavil včerajšnji državni praznik Zedinjenja. V četrtek zvečer je bila v gledališču velika slavnostna akademija Sokola-matice, o kateri poročamo na drugem mestu. Včeraj pa se je Maribor prebudil že v ranem jutru ves v svečani obleki in slavnostnem razpoloženju. Vsa poslopja so bila okrašena z državnimi zastavami, na ulicah pa je zavladovalo živahno vrvenje.

V vseh cerkvah so se darovale svečane službe božje, in sicer ob 9. uri v Studencih, kjer je bila nato v Sokolskem domu skupna sokolska in šolska proslava z zaobljubo novega sokolskega članstva, ob 10. uri sta bili bogoslužji v pravoslavni kapeli v meljski vojašnici in v evangeljski cerkvi, ob 11. uri pa je opravi v stolnici knezoškof g. dr. Tomažič svečano daritev v proslavo petnajste obletnice našega največjega zgodovinskega dne. Pevski zbor Glasbene Matice je zapel Verdijev »Te Deum«, v cerkvi pa so bili zbrani predstavniki in zastopniki vseh tukajšnjih državnih in samoupravnih uradov, ustanov, zavodov in društev obenem z rezervnimi častniki, ki so prišli v uniformah in v civilu. Pred cerkvijo je stala medtem vojaška godba s strumno dijaško inženjersko četo.

Po končani cerkveni svečanosti so se predstavniki oblasti in društev podali na okrajno glavarstvo, kjer so se v sejni dvorani vpisali v spominsko knjigo čestitk. Istočasno je bila v mali dvorani Narodnega doma proslava Sokola-matice, ki se je udeležilo članstvo v ogromnem številu. Mariborsko mestno občino je zastopal magistratni direktor g. Rodošek. Slavnostni govor o pomenu velikega zgodovinskega dne pred 15 leti, ko smo prišli do svojega osvobođenja in zedinjenja, je imel g. dr. Fornazarič, dočim je svečanost povzdignil z ubranim petjem pevski zbor učiteljsčnikov pod vodstvom prof. g. Pahorja. Nato je bilo zaprišeženih 80 novih članov in članic, najboljšim telovadcem pa so bile razdeljene mnogoštevilne diplome in krasna darila, ki so si jih priborili na letošnjih prvenstvenih tekmovanjih.

Mariborski obrtniki, včlanjeni v »Slovenskem obrtnem društvu«, so imeli do-

poldne ob 9.30 v bivši kino-dvorani v kazinskem poslopju svojo posebno proslavo narodnega praznika, ki je uspela nad vse dostojno in veličastno. Udeležilo se je je nad 500 obrtnikov, pomočnikov in vajencev, ki so prikorakali izpred Narodnega doma, kjer so imeli svoje zbirališče, z mesarsko godbo in tamburaškim zborom na čelu. Na proslavi so imeli priložnostne spominske govore načelnik društva g. Sojč, šolski nadzornik g. Tomažič, neki obrtnik in končno še neki vajenec, čigar vzorni govor je vzbudil splošno pozornost in odobravanje.

Včeraj popoldne ob 15. uri se je ponovila v zopet do zadnjega kotička napolnjenem gledališču sokolska akademija, ki ji je prisostvovalo tudi precej podeželanov. Ob isti uri je bila na Pobrežju v Renčljev dvorani sijajno obiska na svečanost in mladinska akademija Sokola II., združena z zaobljubo novega članstva. Dvorana je bila natlačeno polna in so sodelovala pri proslavi vsa društva iz Pobrežja, med drugimi strelska družina, Narodna obrana, krajevna organizacija JNS, člani NSZ, pevsko društvo »Zarja«, gasilci itd.

Zvečer ob 18. uri pa je krenila izpred vojašnice Kralja Aleksandra I. v Melju po Meljski in Aleksandrovi cesti skozi Slovensko in Gosposko ulico čez državni most in dalje po Frankopanovi cesti mimo vojašnic Kralja Petra in vojvode Putnika ter vojaške bolnišnice do vojašnice vojvode Mišiča svečana bakljada, ki so se je udeležili v vzornih, dolgih vrstah za vojaško godbo oddelek vojakov s puškami, mnogoštevilni Maistrovi borci, sto in stoteri četniki viteških sekcij Narodne obrane, člani Jadranske straže s svojo mornarsko sekcijo in 89 člani železničarske sekcije z glavnega kolodvoza, zastopniki Sokola in ostalih društev ter gasilci z bakljami.

Svoj veliki praznik je Maribor vzgledno zaključil s prireditvijo nad vse uspelega in sijajno obiskanega večera Narodne obrane v veliki unionski dvorani, kjer se je zbralo res vse, kar v Mariboru čuti in misli nacionalno. V gledališču je bila zvečer slavnostna predstava »Desetega brata«.

Važno gospodarsko zborovanje

POROČILO NARODNEGA POSLANCA KREJČIJA, OGORČENJE PRIDOBITNIH KROGOV RADI NAČRTOV ZAKONSKIH NOVEL.

Tukajšnje predstavništvo gospodarskih organizacij se je že pred dnevi v daljši seji bavilo z vsebino izdatnih ministrskih uredb in predloženih osnutkov zakonskih novel k trošarinskemu, taksnemu in davčnemu zakonu, je pa radi obsežne snovi in predvidenih dalekosežnih sprememb omenjenih gospodarskih zakonov svoje posvetovanje preložilo, da informira o novih ukrepih vlade širše gospodarske kroge in sliši njihovo mnenje. Gospodarsko predstavništvo je naprosilo svojega predsednika g. nar. posl. Krejčija, da je radi neobhodno potrebnih informacij zagotovil svojo udeležbo na zborovanju, ki se je radi majnosti moralo sklicati že v sredo 29. novembra zvečer, o čemer smo na kratko poročali že v četrtek.

Čeprav radi kratkega časa ni bilo možno izvesti niti male propagande, se je vendarle že ob določeni uri napolnila lovska dvorana hotela »Orel« z najvidnejšimi predstavniki našega gospodarskega življenja. Narodni poslanec gosp. Krejči je v daljšem predavanju temeljito razpravljal o zadnjih ukrepih vlade za ozdravljenje našega gospodarstva. Po uvodu, v katerem je očrtal predzgodovino teh gospodarskih ukrepov in vidike, s katerih se je dala vlada voditi pri svojem delu, je podrobno razpravljal o uredbah za zaščito kmeta in o javnem delu, o predlaganih spremembah k davčnim zakonom, trošarinskemu zakonu in taksnemu zakonu, kakor tudi o potrebi nadaljnjih uredb o obrestni meri, o denarnih zavodih in o kartelih. Posebno je detajlno obravnaval vsebino davčne, trošarinske in taksne novele, objektivno navajal dobre in slabe strani in naglašal najboljšo voljo vlade, da s svojimi go-

spodarskimi ukrepi privede naše gospodarstvo do normalnega razvoja, in nje ne pripravljeno, da uvaža pri tem delu vsak dober nasvet.

V novem davčnem zakonu je na vsak način hvalevredna določba, da se za malo obrtništvo uvede pavšalacija pridobnine, treba pa je uvesti to pavšalacijo ne samo za podeželsko marveč tudi za mestno rokodelstvo. Pri ostalih določbah je vlada vodila želja, da se davčna obremenitev izvede kolikor možno sorazmerno s premoženjskimi prilikami poedinovih davčnih zavezancev in dvigne davčna morala. Gospod poslanec je izrecno naglašal, da smatra trošarino na lesno produkcijo za ponesrečeno in bi s to trošarino prebivalstvo Slovenije bilo zelo udarjeno, zaradi česar bodo poslanci zastavili vse moči, da se ta trošarina ne uvede. Končno je apeliral na zborovalce, da uvažujejo nujno potrebo, da država mora dobiti novih denarnih sredstev in da torej ne zadostuje samo glasovanje proti novim uredbam in zakonom, marveč je treba staviti tudi pozitivne predloge.

Na to poročilo se je priključila daljša debata, ki je trajala preko 2 uri, v kateri so izrekli svoje pomisleke proti poedinovim delom novih fiskalnih ukrepov in predlagali druge načine uravnovesenja državnega proračuna mnogoštevilni zborovalci, kakor gg. Založnik, Weigl, Roglič, Valjak, Ošlak, Meglič, Lipovšek, dr. Rapotec, Voršič in dr. Rapoc. Na predlog g. dr. Rapoca je končno bila izrečena g. poslancu zaupnica za njegovo delo in prošnja, da tudi v bodoče v sporazumu z ostalimi narodnimi poslanci,

posebno onimi iz Slovenije, stori vse za odpravo trdot, ki jih predvidevajo novi vladni ukrepi za naše gospodarstvo. — Sklepi gospodarskega predstavništva bodo predloženi parlamentu v pisмениh podstavkah. Največja nevolja se je pokazala

glede začrtane trošarine na gradbeni material, obveznega izdajanja taksiranih računov v vseh nabavkah nad Din 5, odmere pridobnine po zunanjih znakih in poostrene kontrole trgovskega knjigovodstva.

Mestni promet in mladina

VARUJMO OTROKE PRED PROMETNIMI NEZGODAMI!

Tudi pri nas niso redke lažje ali težje nesreče in nezgode, ki jih zahteva moderni, vedno hitrejši in povečani promet na naših cestah. Iz nezgodne in policijske kronike pa je razvidno, da je večina žrtvev otrok največ v starosti do 12 oziroma 14 leta. Zato so se že ponovno javno načenjala vprašanja zaščite otrok pred prometnimi nezgodami in pred drugimi nevarnostmi, ki jih nosi s seboj tok časa in tehnično modernizirani promet.

V drugih večjih jugoslovanskih mestih so razna društva za zaščito mladine v omenjenih nevarnostih. Tako je bilo te dni v Zagrebu sklenjeno na pobudo staršev, da se takoj prične v sporazumu s policijskimi oblastmi izvajati potrebni ukrepi. V prvi vrsti se bodo pred vsimi šolami postavile pred izhodom iz poslopja varnostne ograje, ki bodo preprečevale, da bi se mogli otroci po končanem pouku zadreviti naravnost na cesto. Obenem so bili pred šole na prometnejših ulicah postavljeni prometni stražniki, ki opozarjajo vse voznike in kolesarje, naj vozijo skrajno previdno in tako ne ogrožajo življenje šolske mladine. Mimo tega so opozarjali stražniki vsakega kolesarja, ki je moral stopiti s kolesa, naj ne vozi v času, ko mladina zapušča svoj učni zavod, mimo poslopja, temveč naj rajše vodi kolo poleg sebe peš. Zakaj dokazano je, da so kolesarji zakrivali na omenjeni način že brezštevilne nesreče, ki so imele včasih tudi tragičen konec. Pri nas se sicer tega ni bati, ker so šolski zavodi po veliki večini odmaknjeni od bučnega cestnega prometa glavnih ulic.

V mnogih primerih pa se je zopet ugotovilo, da vozniki in kolesarji vozijo počasni in točno po predpisih, da pa so nezgode zakrivali otroci sami s svojo lahko miselnostjo in brezglavostjo. Zato je

nujno potrebno, da se v šolah mladina stalno in sistematično vzgaja za obnašanje na prometnih cestah in se ta vzgoja ne omeji samo na nekaj slučajnih poukov v začetku šolskega leta. S to vzgojo je združen tudi še drug obširen življenjski pouk o ostalih pretečenih nezgodah, ki groze otrokom na cesti od snežnih plazov s streh, padajoče opeke ali reklamnih desk v viharjih duh, odmetavanja sadnih olupkov in drugih smeti na cestah, kjer kaj kmalu komu na gladki sadeževi lupini spodrsne in si igraje zlomi kak noht. Istočasno s šolo pa mora mladina dobivati tak skrben, prepotrben praktičen pouk tudi od svojih staršev, katerih dolžnost je, da skrbje ne prestopajo na svoj naraščaj in ga ne puščajo samega brez nadzorstva na ulice. S tem bi se otroci obvarovali tudi raznih drugih nevarnosti in skušnjav, ki jih pač nudi ulica v večjih, zlasti pa obmejnih mestih.

Zagrebske javne oblasti so ob tej priložnosti rešile še tudi neko drugo važno vprašanje, ki pa sicer ni v nobeni direktni zvezi s prejšnjim obravnavanim. S svojo odredbo je prepovedala policija v poznih nočnih urah preglasno signaliziranje avtomobilskimi hupami po mestnih ulicah. To piskanje, zvižganje in tuljenje je marsikoga po večkrat v eni sami noči spravilo iz spanja. Odslej je vsako hupanje in trobljenje v nočnih urah v Zagrebu prepovedano, avtomobilisti pa so prejeli nalog, da vozijo z največjo previdnostjo in bodo tako še bolj sigurno odstranili eventualne prometne nesreče, ki so se dogajale doslej ponoči prav zato, ker so se soferji zanašali vse preveč na svoje piskajoče, živce spečih meščanov pretresujoče signale. Morda bi kazalo odpraviti to neprijetno nočno brizganje tudi v našem Mariboru?

Dvoje predavanj v Ljudski univerzi

Bistvo in pomen psihotehnike. Potovanje po Švedski.

O bistvu, pomenu in smereh psihotehnike, novi panogi eksperimentalne psihologije, je govoril v okviru naše Ljudske univerze g. dr. Zlatko P r e g r a d, psiholog pri poklicni svetovalnici v Zagrebu. Gospod predavatelj je poučeval dve leti na naši klasični gimnaziji ter zapustil zaradi svojega globokega znanja in velike osebnosti kulture najboljši spomin.

Psihotehnika je znanost, ki praktično uporablja dognanja eksperimentalnega dušeslovja v celokupnem javnem življenju, posebno pa pri izbiri poklica in preizkušnji sposobnosti za določeni poklic, za smotreno vršenje poklica itd. Znameniti profesor Münsterberg, psiholog na harvardski univerzi v New Yorku, je duhovni oče psihotehnike. Uporabil in preizkusil je prvič svoja dognanja pri preizkušnji soferjev in telefonistk, ko se je praktično izkazalo, da visok odstotek ne ustreza zahtevam svojega poklica. S pridom jo je tudi uporabil pri preizkušnji inteligence ameriških vojakov, saj je morala Amerika ob vstopu v svetovno vojno na hitro izobraziti kader najrazličnejših vojaških strok. Tudi v gospodarskem in tehničnem področju za ugotovitev in izboljšanje delovnega procesa (Taylorjev sistem) se uporablja. Na celini se posebno brigajo za to panogo Nemci. Vsekakor gre dandanes psihotehniki največja pažnja in briga kot najvažnejšemu smotrenemu vodstvu na strogo znanstveni osnovi k pravilni izbiri poklica, preizkušnji inteligence in vseh panog praktičnega življenja.

Globoko zasnovano predavanje je zelo toplo pohvalo številnih poslušalcev. Docent dr. Lj. S p a j t je obudil pred nami niz lepih spominov na Švedsko, koder je bival lansko leto po zaslugi našega bivšega konzula v Stockholmu, ki je ustanovil na zagrebski univerzi poseben sklad za potovanje Jugoslovancev po

Švedski.

Mnogo skioptičnih slik je tolmačilo posebnost te na granitu zgrajene dežele severa, ki bi segla po svoji dolžini od najjužnejšega dela Italije do Berlina.

Švedska, dežela svobode in prave demokracije, je izoblikovala narod, ki je eden prvih nositeljev kulture in civilizacije.

V besedi nam je gosp. predavatelj opisal posebnosti Švedske in Švedov, ki jim velika svoboda in napredek v vsakem oziru nista pokvarila zdravega teka. Žal ga pa ne morejo gasiti z dobro kapljico po naši šegi, ker vlada na Švedskem delna prohibicija: alkohol je pod strogo državno kontrolo kot monopolsko blago. Malenkost res dobre pijače stane nad 100 Din. Zato je tam malo zločincev in umobolnih in po vsej deželi vlada vzor na poštenost. Svoj kovček pustiš lahko kar na kolodvorskem hodniku, če te je volja, pa ga vedno najdeš na starem mestu.

Radi smo sledili gospodu predavatelju po Švedski; še rajši bi šli sami pogledat, če so zakuske tam gori res tako obilne in poceni.

N. Š. novi roman

Ker bo napovedani roman »Sem i s i r i s« izhajal več časa, smo sklenili prirediti objavljati ga šele z Novim letom. Tako bodo imeli tudi tisti, ki se zanimajo za to, pa še niso naročniki našega lista, več časa naročiti se nanj in pridobiti tudi še novih naročnikov. Da izpolnimo vrzel, ki bi sicer nastala, smo pričeli z današnjim dnevom objavljati prevod romana znanega francoskega pisatelja Denisa Diderota »SKRIVNOSTI SAMOSTANA«. Denis Diderot je bil rojen 5. oktobra leta 1713., umrl pa je 13. junija leta 1784. Pisal je drame in romane, ki žive še danes in so prevedeni na vse kulturne jezike. Prepričani smo, da bo njegov roman »SKRIVNOSTI SAMOSTANA« vzbudil veliko zanimanje posebno med našimi čitatelji.

Sokolske vesti

Akademija Sokola Maribor-Matica

NARODNO GLEDALIŠČE, V ČETRTEK ZVEČER IN V PETEK POPOLDNE.

V četrtek se nam je društvo Maribor matica predstavilo v Narodnem gledališču s svojo že tradicionalno akademijo. Dosledaj so se vse akademije vršile v Narodnem domu in zadnja leta v veliki Unionski dvorani, katera je bila ob tej priliki še premala in je mnogo občinstva moralo oditi ter ni bilo več prostora. Zato nam je nerazumljivo, zakaj se je društvo odločilo za malo gledališče, ko je vendar v interesu Sokolstva, da akademijam prisostvuje čimveč občinstva.

Sporoč je otvorila vojaška godba z državno himno in Smetanovo »Slavnostno predigro«. Pogrešali pa smo sokolsko koračnico.

Sledil je ženski naraščaj s češko skladbo s. Kamenicke. Sestava obravnava v zadnjih časih tako priljubljeno žensko gimnastiko, ki se vrhunči v raznih stojah na lopicah, prevalih in mostovih. Videli pa smo že na prejšnjih akademijah skladbe iz te panoge v lepši, krajši in vezanejši obliki. Sama skladba pogreša prave razporedbe telovadk in logične vezave. Naraščaj, zelo lepih postav, je nastopil nekoliko premalo navežban.

K telovadbi na konju je društvo postavilo vrsto, ki je štela le pet telovadcev. Vrsta, razen prvega, ni bila dobro pripravljena. Tudi oprema vrste bi naj bila svečani priliki primerna. Vaje ni smo videti in želeli bi vedno videti vrste, ki tudi na odru ne pogrešajo strumnosti.

»Z ritmične ure« je bil naslov sestavi s. Vere Kovačeve, izvajani po 8 članicah. Deli skladbe so bili od časa do časa uspehi, mnogo osnov in zamisli se ni dozorelo. Sestavi je manjkala vodilna nit, povezanost posameznih delov ni bila niti po smislu niti ritmu pravilna. Telovadke mnogih gibov niso obvladale, skladno in dobro izvedbo pa tudi šibkejša vaja »godnejše učinkuje«. Naziv sam je zelo širok pojem, njemu skladba

v celoti nikakor ni odgovarjala.

Ženski naraščaj je na doprski gredi izvajal nekaj kombinacij sestre V. Kovačeve. Razen postavitev v vrsti ni različna obleka telovadk (po dve modri, beli in rdeči) bila razumljiva in primerena. Tudi začetek vaj ni vplival dobro. Telovadke, sama mlada in izredno prožna telesa, so nam pri svojih individualnih vajah pokazale nekaj zelo uspešnih gibov in položajev.

Moški naraščaj, kombiniran s člani, je izvajal »Turški marš« dr. Murnika, ki pa smo ga v Mariboru videli že na prejšnjih akademijah. Vaje, ki jih je v zelo kratki dobi navežbal brat inž. Lintner, so izredno dobro uspele, za kar mu gre vse priznanje. Razen male neskladnosti pri poskokih iz čepa so naraščajniki vse težke gibe in prehode izvedli z velikim razumevanjem. Bila je to najboljša točka večera.

Na drogu je nastopilo tokrat šest telovadcev. Bratje Čelhar, Arnuš in Bela so s svojimi vajami dokazali visoko pripravljenost. Ugajala je lahkotna izvedba brata Čelharja, izredno težke, lepo spojene in zaključene vaje brata Arnuša, mladosti elan brata Bele, katerega telovadba še mnogo obeta.

Članice, kombinirane z naraščajnicami, so izvedle sestavo br. Apiha po znani pesmi »Prišla je miška«. Ideja, mnogo primernejša za dec, ni bila izražena povsem posrečeno. Pogrešali smo pravega in govorečega izražanja. Enoličnost gibov je vplivala dolgočasno. Gibi telovadk, mnogo bolj stremeči za grotesknim izgledom, kakor za pravim notranjim doživljanjem, nam niso mogli ustvariti duševne zveze s skladateljem. Vendar nam je pohvalno omeniti izredno uporabljivo in dovršeno telesno sposobnost telovadk.

Osma točka — članice na bradli — je izostala in je sledila »Mladost«, sestava

brata F. Vrunča, ki jo je izvedla zopet kombinirana skupina po godbi V. Mladovana in ki bi nam pokazala nekatere faze duševnega razvoja mladine kakor veselje, iskanje, zmago ideje in slično. Iznemadila nas je sličnost mnogih gibov in skupin (konec!) z že izvajanimi in po raznih publikacijah ilustriranimi kompozicijami. V celoti se nikakor ne moremo strinjati s skladateljevo obdelavo te teme. Po dobro zamišljenem začetku smo mogli videti zelo razumljivo izraženo veselje, ki pa se je polagoma izgubljalo v vse preveč sentimentalne in nemladostne gibe in položaje, ki so sestavo prepletali in ji dajali značaj žalosti, ki se vse do konca ni mogel izgubiti. Tudi oba monologa, ki bi lahko naznačevala klicanje ali vabilo, nista bila govornjena v izrazitem in dostopnem jeziku; skladatelj je zašel v idejno zgrešen kompleks telesnega izražanja, da ne omenimo pomanjkljivega prehoda v skupno delo in malo prepričujoče zveze med solistom in zborom. Pogrešali smo močno izraz iskanja. Skladatelj se giblje v panogi telovadbe, ki je bila ob priliki reklame za akademijo označena kot »nova« oz. »tuja« smer, ki jo zasleduje v Nemčiji že del časa nešteto telovadnih šol. Mnogokrat pozabljajo te šole radi izraza na osnovni postulat telesne vzgoje, na telo. Vsako stremenje, ki gre za popolnitvijo programov naših akademij pozdravljamo. Pri vodilnih društvih naj bi pa samobitnost in specialnost bile svetel vzor drugim društvom. Glede telovadcev nam je reči, da so v primernih oblekah svojo nalogo zelo dobro izvedli.

Kot zadnjo točko nam je 8 članov in 6 članic pokazalo telovadno skladbo dr. Murnika »Faust« po Gounodovem valčku iz istoimenske opere. To skladbo je društvo že izvajalo pod vodstvom brata Primožiča (tako kot Turški marš) v sklopu skladbe »Epopeja«. Br. inž. Lintner je opravil z navežbanjem te sestave veliko in požrtvovalno delo. Skladba je bila izvedena dobro, malo več preciznosti tu pa tam bi pa ne škodilo, kar pa gre najbrže na rovaš premalemu prostoru.

Očividno je bila akademija prežgodaj izvršena; še kaka dva tedna trde vadbe

**PRAVI DOMAČI
IZDELEK**

bi bila vsekakor potrebna. Vendar je občinstvo, ki je napolnilo gledališče v četrtek zvečer in pri reprizi v petek popoldne do zadnjega kotička, zapustilo prireditve z dobrim vtisom.

Vsem voditeljem in vaditeljem je pa treba priznati veliko požrtvovalnost in dobro voljo do dela. Njih stremenje v bodoče mora iti za tem, da se enkrat opažene napake odpravijo. Jus.

Sokol Studenci. Dramski odsek uprizar v soboto 2. in v nedeljo 3. decembra ob 20. uri v Sokolskem domu krasno igro »Mucek« (Scampolo), ki je na vseh odrih popolnoma uspela. V Studencih bo igrana prvič v originalni scenični in režijski priredbi br. Mlakerja. Nedvomno bodo Studenci oba večera napolnili Sokolski dom, ki nekaj takega še ni videl. Iskreno vabljeni!

Sokol Maribor II, Pobrežje naznanja vsem svojim članom in članicam, da bo Miklavžev večer v petek, dne 8. decembra pri br. Renčlju. Zdravo!

Moško perilo v solidni izdelavi

moderni vzorci — nizke cene

Tekstilana Büdefeldt

Gospodska ulica 14

Arkadij Averčenko:

Lepa žena

Posestnik vile in državni uradnik Plinmašev je šel v gozd na izprehod. Kmalu je prišel na breg reke. Njegove kratkovidne oči so zrle preko vodne gladine. Tam je bilo kopališče. Na obzorju je videl postavo, ki je stala v vodi. Glava ji je bila zavezana z zeleno ruto. Z rokami si je ulivala vodo na glavo.

»Ženska!« si je mislil Plinmašev in malce zatislil oči, tako da so bile videti kot dva vezaja.

»Za Boga, ženska! Videti je mlada, hm...«

Stare noge so se mu zašibile; spreletela ga je groza.

»Oh!« je stokal, »ta prekleta kratkovidnost. Kakšna neumna navada, da človek ne vzame nikoli daljnogleda s seboj!«

Pomel si je oči in vzdihnil.

»Hm, vidim nekaj belega, nekaj progastega, a vse je tako nejasno. O, tam je hribček. Sedel bom za grmovje in čakal; morda priplava sem!«

Šel je k rici. Ko je s tresočo roko razdelil grmovje, je zagledal gimnazijca, ki je ležal zleknjen za grmovjem.

»Kanalija, ta si je našel pravi prostor!« je pomislil Plinmašev poln nevoščljivosti. Tu je zapazil, da drži gimnazijec v roki črn daljnogled in gleda na oni breg.

Gimnazijec se je obrnil, prijazno pomignil Plinmaševu in rekel:

»Vi tudi?«

»Capin!« si je mislil Plinmašev. »Kako domač postaja!« Mislil ga je osorno nadržati, ko se je spomnil daljnogleda, sedel h gimnazijcu in smehljaje se dejal:

»Hm, zabavno, kaj ne?«

»Ha-ha-ha, brhka ženska,« je rekel gimnazijec. »Brez napake. Venera. Bajne noge. Častna beseda.«

»In kakšna je postava?« je polteno vprašal Plinmašev.

»Klasična!«

»Klasična?« Plinmašev je mlasnil z jezikom, nato je neodločno dejal:

»Posodite mi za trenotek daljnogled!«

Gimnazijec je odmajal z glavo:

»Izključeno! Zakaj niste vzeli sami svojega s seboj?«

Plinmašev je iztegnil drgetajočo roko.

»Samo za trenotek!«

»Kaj še? Mar sem zato izmaknil daljno gled iz tetinega predalnika, da bi ga posojal drugim? Če bi imeli vi svoj daljnogled — mi ga tudi ne bi posodili.«

»Samo za nekaj sekund.«

»Ne motite me, oh...«

Gimnazijec se je dvignil:

»Zdaj kaže hrbet. Kakšen hrbet! Nisem si mislil, da ima tak plemiški hrbet.«

Plinmašev se je obrnil v stran. Bil je ogorčen nad žalitvijo.

»Prav za prav,« je dejal s hripavim glasom, »prav za prav je nesramno, da opazujete dame pri kopanju. To je nemoralno!«

»Saj ste sami prosili za daljnogled! Vi smiete, jaz pa ne? Čudno!«

Plinmašev je molčal. Nato:

»Vzamem vam daljnogled iz rok. Močnejši sem in pošteno vas bom nabunkal!«

»Le poskusite! Tak krik zaženem, da bodo prileteli vsi prebivalci vil na kup. Kaj se mi more zgoditi? Deček sem, topli me bodo. Vi pa ste starejši gospod, državni uradnik. Kompromitirani boste. Oh! Zdaj se je obrnila, ne, te noge! Čakajte — povedal vam bom vse, kar vidim.«

»Vrag te vzemi!«

»Vas naj vzame vrag!« je hladnokrvno odvrnil gimnazijec.

»Sirovež!«

»Vi ste sami sirovež!«

Plinmašev je zaškripal z zobmi; že je hotel primazati dečku klofuto in iti svoj pot, a premislil si je, sedel nazaj in rekel gimnazijcu:

»Vi ste pravi fant! Veste kaj, dragi, prodajte mi daljnogled!«

»Prodajte? In kaj poreče teta? Tuje daljnogleda naj prodajam?«

»Prepričan sem, mladi mož,« je pripomnil Plinmašev, »da vaši teti ne bo prišlo na um, da ste vi vzeli daljnogled!«

Služinčad tako rada krade! Kar pri tej prici v plačam polno vrednost daljnogleda!«

Na gimnazijčevem obrazu sta se zrcalili dve nasprotni čustvi.

»Hm. Kaj mi daste?«

»Tri rublje.«

»Smešno. Pri optiku stane tak daljnogled osem rubljev.« Gimnazijec je zaničljivo skomignil z rameni in zopet pogledal na oni breg.

»Hočete pet rubljev?« je vprašal Plinmašev.

»Dajte mi deset rubljev, in stvar je končana!«

»To je nesramno. Sami pravite, da stane nov daljnogled osem rubljev. Pijavka!«

»Če vam je premalo, lahko plačate dvajset! Oh. Zdaj se je nagnila. Bajno izgleda. Oh, sedaj sedi na produ. Noge ji lahko vidim. Gleznji, rečem vam, ni jim enakih.«

Prej se je gimnazijec v resnici navduševal, a zdaj je delal to iz trgovskih razlogov.

»Oh, kaj ima! Jamice na plečih. Prav zares snežnobele roke. Oh, te jamice na komolcu.«

»Mladi mož,« je hripavo dejal Plinmašev, »ali hočete — dam vam deset rubljev.«

»Samo deset rubljev?«

Nimam več pri sebi. Tu je moja mošnja, osem rubljev in deset kopejk. Vzemite z mošnjo vred. Mošnja je čisto nova; tri rublje je stala.«

»Več tudi vredna ni!«

Plinmašev je hotel nekaj odgovoriti, ker pa se je bal, da ne bi gimnazijec po-

višal daljnogledu ceno, je molčal.

»Oho. Zdaj se je nagnila. Kaj je to? Triko se ji je na eni strani odpel!«

»Poslušajte,« je z drhtečim glasom rekel Plinmašev. »Razen denarnice z osmimi rublji vam dam še žepni nož in pikantno razglednico.«

»Je nož nov?«

»Včeraj sem ga kupil.«

»Imate cigarete?«

»Da. Vam smem ponuditi cigareto?«

»Oj, usnjata tobačnica, šest cigaret. Torej — cigarete s tobačnico, nož, razglednico, denarnico, denar in vi dobite daljnogled.«

»Dobro, a dve cigareti mi morate pustiti za pot domov!«

»Ali vse cigarete, ali ne dobite daljnogleda.«

»Nate. Denar lahko preštejete. Tu je nož, tu razglednica, tu doza, denarnica. Čujte — ali je odšla?«

»Ne. Tam stoji v vsej svoji lepoti! Sedaj je obrnjena na stran. Poglejte!«

Gimnazijec je vzel zaklade, nščipnil Plinmaševa v nogo, zažvižgal najnovejši shimmy »Sem videl Hela tam v kopeli...« in hitro izginil v goščavi.

Plinmašev se je samo zadovoljno nasmešnil, nastavljal daljnogled na oči in pogledal: na produ je stala v progasti kopalni obleki z dolgimi kopalnimi hlačami — njegova žena Marija Pavlovna. Držala se je z roko za glavo in si naravnavala zeleno ruto.

Plinmaševu je stopila kri v glavo; z divjo kletvico je vrgel daljnogled v vodo in stekel proč.

Do mostu, ki je vodil na drugi breg, tja, kjer je stala njegova vila, je bilo peš tri vrste hoda. Telo mu je omahovalo, noge so se mu šibile, za vse na svetni bi bil rad pokadil cigareto, a gimnazijec, ki ga je imel tako za norca, mu je bil odnesel vse.

Sport

Nacionalna sportna prireditev mariborskih lahkoatletov

Tek skozi mesto. Zmagovalec Krevs (Primorje).

V proslavo osvobojenja Maribora in počastitev državnega praznika 1. decembra se je včeraj dopoldne na skrajno slabem terenu vršil po mariborskih ulicah tradicionalni tek »Osvobojenja« v spomin narodnega borca Toneta Vahtarja za pokal znane tvrdke Miho Vahtar v Mariboru.

Tek se je vršil pod visokim pokroviteljstvom gospoda komandanta mesta Maribora gospoda pehotnega brigadnega generala I. S. Hadžića, ter v zastopstvu gospoda adjutanta pri prireditvi.

Malo po 10. uri se je začela v Ljudskem vrtu in na startu zbirati armada odličnih atletov mariborskih klubov, malo pred začetkom pa se je pojavila na startu ekipa ASK Primorja iz Ljubljane z državnim prvakom Krevsom na čelu.

Start je bil točno ob 11. uri. Skupno je bilo na startu 35 atletov (prijavljenih 52), vsi ostali so odstopili radi slabega terena. Na znak starterja so atleti takoj v začetku otvorili ostro borbo za vodstvo. Do učiteljskega in do gozdarske šole je bila borba nad vse interesantna in dramatična. Na vodstvo se je povzpela naš domači tekač Germovšek, ki je vodstvo obdržal do Kolodvorske ulice, tu pa je vodstvo prevzel drž. prvak Krevs in se precej oddaljil od ostale vodeče skupine: Germovšek, Grad, Gaberšček, Srakar (Primorje) in Dolenc (Železničar). Vsi ostali tekači pa so se razvrstili v dolgo vrsto. Precej so zaostali tekači brez večjega treninga. Na progi je odstopilo skupno 6 tekačev.

Na cilju se je med tem ob rediteljstvu policije in požarne brambe zbrala ogromna množica občinstva, ki je prvega tekača, zmagovalec Krevs (ASK Primorje, Ljubljana), burno aklamirala. Burno je bil pozdravljen na cilju tudi drugi tekač, domačin Germovšek, kakor tudi vsi ostali.

Na cilj so pritekli v sledečem vrstnem redu:

1. Krevs, Primorje št. 48 v času 5.47.1
2. Germovšek, Maraton, Maribor, št. 17 v času 5.48.2, 3. Gaberšček, Primorje, št. 49 v času 5.51.2, 4. Grad, Primorje, št. 47 v času 5.54.3, 5. Srakar, Primorje, št. 46 v času 5.56.1, 6. Dolenc, Železničar, št. 32 v času 5.58, 7. Rozman, Maraton, 8. Purgaj, Železničar, 9. Uratnik, Maraton, 10. Struel, Maraton, 11. Podpečan, Železničar, 12. Lah, Maraton, 13. Herič, Železničar, 14. Kangler, Svoboda, 15. Rošker, Svoboda, 16. Ribarič, ISSK Maribor, 17. Muraus, Železničar, 18. Firm, Železničar, 19. Kojič, Svoboda, 20. Kebrič, Maraton, 21. Hiti, ISSK Maribor.

22. Fišer, Svoboda, 23. Rahle, Svoboda, 24. Karitaničnik, ISSK Maribor. Šest tekmovalcev je odstopilo na progi, ostali prijavljeni pa radi slabega vremena že na startu!

Po teku je v hotelu »Orel« jurija razglasila rezultate ob navzočnosti zastopnika komandanta mesta g. poročnika Novaka, darovalca pokala g. Miho Vahtarja, zastopnika ASK Primorja, ISSK Maribora, prireditelja teka, zastopnika JLAS g. Berganta ter vseh načelnikov lahkoatletskih odsekov sodelujočih klubov. Darila so prevzeli gg. zastopniki, ker tekačem radi velikega napora ni bilo mogoče osebno prisostvovati razdelitvi in razglasitvi rezultatov.

Na uspeli prireditvi moramo naši agilni lahkoatletski sekciji ISSK Maribora

Ptuj

Koroški pevci v Ptuj. V soboto, dne 9. decembra t. l. pride v Ptuj skupina koroških pevcev, večinoma iz Podjune. Vodi jih župnik in deželni poslanec g. Poljanec. Koroški pevski zbori so zadnje čase že večkrat obiskali Slovenijo, v naše mesto pa le niso utegnili priti. Zato se tem bolj veselimo njihovega prihoda. Spored gostovanja koroških pevcev v Ptuj, dne 9. decembra, je sledeči: ob 11. uri pevski nastop za srednješolsko mladino v mestnem gledališču, ob 12.30 skupno kosilo, ob 20. uri pa je glavni nastop za ostalo občinstvo, istotako v mestnem gledališču. Gostovanje koroških pevcev v Ptuj se vrši pod okriljem tukajšnje Glasbene Matice. Naj ne bo zavednega Slovenca, ki bi v soboto 9. decembra manjkal pri koncertu naših bratov od onstran Karavank, pokažimo jim, da v naših srcih neugasno tli ljubezen do slovenske Koroške in njene pesmi.

Proslavitev zedinjenja dne 1. decembra v Ptuj se je vršila na svečan način. Ob 9. uri je celebriral prošt dr. Žagar v mestni župni cerkvi pontifikalno mašo, katere so se udeležili zastopniki vojaške oblasti s četo vojaštva in zastopniki vseh civilnih oblastev in uradov, ter razna društva in korporacije, kakor ogromna množica ostalega prebivalstva. Ob 11. uri je bila slavnostna seja Sokola v Narodnem domu, popoldan pa Sokolska akademija v mestnem gledališču, ki je bilo nabito polno občinstva. Akademija je prav dobro izpadla. Mesto je bilo v zastavah.

Na Bregu pri Ptuj so odkrili na nekem vrtu dobro ohranjene rimske grobo-

ve. Izkopavanje nadaljujejo.

Zagreb-Beograd 1:1 (1:0). V Beogradu se je včeraj odigrala medmestna tekma Zagreb-Beograd, ki se je končala neodločeno. Sodil je g. Jolič.

V prvenstvenem tekmovanju železničarskih klubov Jugoslavije leta 1934 bo sodelovalo 19 klubov, ki so razdeljeni v tri skupine. V prvi skupini bodo igrali klubi iz Maribora, Ljubljane, Belišča, Zagreba, Sarajeva in Osijeka; v drugi skupini: Vel. Kikinda, Vel. Bečkerek, Sombor, Novi Sad in Vinkovci; v tretji pa Smederovo, Beograd, Niš, Zaječar, Skoplje in Prilep. Razen tega pa bo igral lanskoletni prvak ŽAK iz Subotice.

Jutri bodo tri velike mednarodne tekme, in sicer v Londonu Anglija:Francija, v Florenci Italija:Švica in v Berlinu Poljska:Nemčija.

ve. Izkopavanje nadaljujejo.

Avto trčil v voznika. Tovorni avto, ki je nedavno vozil iz Maribora proti Ptuj, je v vasi Skorba dohitel voznika Martinca Kokola z vozom natovorjenim z gnojem za njivo. Avto se je Kokolu vedno bolj bližal, ni pa dajal znamenja. Radi tega ga Kokol tudi ni opazil, tembolj ker ga je glušil ropot lastnega voza. Ko je avtomobil dosegel voz, je zavozil v nič hudega slutečega voznika in ga po drl. Brez pomišljanja je nato odbrzel naprej, prepustivši Kokola usodi. Kokol je obležal nezavesten s hudimi poškodbami na glavi in plečih. Dognalo se je, da je avto iz Belovara in ga je šofiral šofer Schadt iz Osijeka.

Kino. V soboto, 2. decembra, ob 20. uri in v nedeljo, 3. decembra, ob 18.30 in 20.30 se vprizori filmska opereta »V žaru pustev«. V glavnih vlogah Rosy Barsony, Tibor von Halmay in Albach Retty. Kot dodatek Ufin tednik in kulturni film »Vrt Eden«.

Ljutomer

Odhod postajenačelnika in brata gospodarja Sokolskega doma Avgusta Lukčiča. Pred kratkim naš je zapustil naš najboljši sokolski delavec ter se preselil na svoje novo službeno mesto v Maribor. Pred 8 leti, ko je Sokolsko društvo ravno spravilo svoj lastni dom pod streho, je prišel v Ljutomer kot energičen in vzoren društveni gospodar, ki nam je dovršil in preuredil naš Sokolski dom tako, da je pravi ponos ne samo Ljutomer in okolice, temveč vse Prlekije. Koliko truda in nesebičnega požrtvovanja je bilo treba, preden je izoblikoval Sokolsko društvo v vsem podrobno. Pa

tudi precej veselih dni je doživel naš Luka v Sokolskem domu. Kako radi smo ga videli pri predstavah, kjer je svojo vlogo rešil vedno mojstrsko. Pri družabnih večerih smo občudovali njegove krepostne duhovite »guče«, v katerih je gotovo med vsemi Prleki neprekosljiv. Pa tudi turist je bil naš Luka. Če je imel le kako pičlo urico časa, jo je mahnil v Jeruzalem, da pregleda, kako se njegova ožja domovina Prlekija razvija v nacionalnem in sokolskem smislu. Ker pa je mož težak, ne toliko po denarju kakor po telesni teži, je večkrat zamenjal streme gorice z ravnino tja proti Muri, kjer so doma prleški krapci, mastne gibajnce in pečene ribe. Kajti naš prleški odličnjak ima tudi dober želodec in okus. Kot kristalnočistega Jugoslavana so ga ponesle državno-narodnostne prilike v politiko. Bil je neumoren tajnik okrajne organizacije JNS. Volitve v občinske odbore okraja Ljutomer so njegovo delo, in ta uspeh naj mu bo v zadoščenje za njegov velik trud. Z odhodom br. Lukčiča smo izgubili nenadomestljivega sokolskega delavca, iskrenega Jugoslavana in izredno prijetnega družabnika. Po sokolskem geslu »Ne časti ne slave« ni maral niti skromne odhodnice, pri kateri bi se vsaj nekoliko očrtalo njegovo veliko delo. Ostalo pa je delo v srcu slehernega Ljutomerskega narodnega delavca. Dragi Luka! Ostani nam zdrav in skoraj, skoraj se vrni med svoje Prleke!

Studenci pri Mariboru

Prvi december je potekel v svečanem razpoloženju prebivalstva. Obe osnovni šoli sta imeli po maši proslavo v Sokolskem domu, kjer se je zbralo mnogo staršev ter zastopnikov občine in uradov. Spored je nazorno pokazal lepote naše domovine, pevski zbor pa je zapel več narodnih pesmi. Župan g. Kaloh se je v domoljubnem govoru spominjal prevrata, narodne straže v Studencih pred 15. leti in osvobojenja naših krajev. Šol. upravitelj g. Hren se je vsem iskreno zahvalil za odlični obisk prireditve. Končno so Sokoli imeli še svojo svečanost s slovesno zaobljubo številnega novega članstva. Tudi večer »Narodne obrane« pri g. Slugovi je bil dobro obiskan.

Gospa Steherjeva je namesto venca na grob pok. ge. Urše Mlinaričeve darovala za študentske uboge 200 Din, za kar ji izreka obč. uprava iskreno zahvalo!

Miklavževanje bo letos bolj v znamenju krize. Sokol je svojo prireditev opustil, pač pa bi bil Miklavž pripravljen obiskati deco na domu, če to starši proti mali odškodnini žele. Prijave v Sokolskem domu!

»Mucek« (Scampolo) krasna gledališka igra, se vprizori v Sokolskem domu v soboto 2. in v nedeljo 3. decembra ob 20. uri ob običajnih cenah. Vsi prijatelji dobrodošli!

Denis Diderot:

Skrivnosti samostana

Roman.

Prvo poglavje.

Moj oče je bil odvetnik. V že starejših letih se je poročil z mojo materjo. Iz tega zakona so se rodile tri hčerke. Bil je bogatejši, kakor bi mu bilo treba za zagotovitev življenja nam trem, zato pa bi bila morala biti njegova ljubezen razdeljena med nas enako, toda to se žal ni zgodilo. Nobenega dvoma ni: jaz sem bila telesno in duševno lepša in sposobnejša, kakor moji dve sestri; tudi po talentu in značaju sem ju prekašala, pa prav to je povzročalo mojima roditeljem največ skrbi. Moje prednosti so bile samo izvor mojega trpljenja; odvzele so mi ljubezen staršev in prijateljstvo rodbine, tako, da sem često v srcu želela, da bi bila grda in bolj podobna svojima sestrama. Če je kdo rekel moji materi: »Kako imate lepe otroke...«, to nikoli ni bilo radi mene. Samo včasih sem preljela odškodnino za to krivico, toda pohvale, ki sem jih dobivala, sem morala drago plačevati, čim smo ostali sami: za-

to sem ljubila bolj ravnodušnost in prezir. Čim bolj so me tuji hvalili, tem več sem morala pretrpeti. O, kako sem se mnogokrat jokala, da nisem prišla na svet gluha, neumna in grda, skratka, zakaj nimam vseh onih rapak, ki delajo moji dve sestri v očeh staršev tako prijetni! Mnogokrat sem se vprašala, odkod ta okrutnost staršev, ko so vendar bili v bistvu dobri? Moram li to priznati? Nekoliko besed, ki jih je izrekel oče v nastopu jeze, posameznosti, ki sem jih od časa do časa zaslušla, potem razgovori sosedov in služinčadi, vse to mi je dalo povod, da sem začela o tem razmišljati. Moj oče je dvomil o tem, da sem njegova hčerka, za mater sem pa morda bila živ spomin na nek pregrešek in slika človeka, kateremu je preveč popustila. Ta slutnja je morda popolnoma napačna. Ali kaj zato? Teh lističev ne bo nikoli zagledal tuj človek, ker jih bom pred smrtjo zažgala.

Med menoj in mojima sestrama ni bilo

velike razlike v starosti, tako smo skoraj istočasno postala dekleta za možitev. Snubci so prihajali; neki krasni mladenič se je trudil za roko moje starejše sestre, toda le prekmalu sem opazila, da mu je bila to samo pretveza, da so njegovi obiski pri nas bili v resnici namenjeni meni. Čuteč, da bom zaradi tega morala zopet trpeti, sem vse povedala materi. Za plačilo so mi nekaj dni na to sporočili, da so našli zame prostor v samostanu, in kmalu sem morala tudi res odpotovati. Življenje v hiši staršev ni bilo znosljivo, zato sem pričakala to spremembo z velikim veseljem in sem vsa srečna stopila v svoj prvi samostan Sv. Marije. Ljubimec moje sestre me je kmalu pozabil. Takoj nato, ko sem odšla, je bila poroka. Njegov zakon je bil nesrečen, druga sestra se je pa tudi kmalu pozneje srečno poročila v Pariz.

Pričela sem upati — bilo mi je komaj sedemnajst let — da me bodo starši vzeli iz samostana in poskrbeli za mojo možnost. Vsaka sestra je dobila lepo doto in tako sem se naidejala tudi jaz. Glava mi je bila prepolna najlepših upov v bodočnost, ko so me nekega dne poklicali v sobo za pogovore. Tam sem na-

šla očeta Serafina, ki mi je svetoval, naj postanem redovnica, kar sem odklonila, ker nimam veselja za samostansko življenje.

»Tem slabše,« je odgovoril oče Serafin, »ker so vas starši razdedinili v korist samostanskih sester in vam jaz v tem ne morem prav nič pomagati. Izbrati morate izmed dvojega eno: da stopite trajno v red te hiše, ali pa da živite nekje na deželi s skrajno neznatnimi dohodki.«

Pri teh njegovih besedah sem se pričela jokati in kričati. Predstojnica samostana, ki je prav tedaj vstopila, me je našla nepopisno razburjeno. Delala se je, kakor da ne pozna predloga očeta Serafina, čeprav ga je zelo dobro poznala, ter mi je rekla:

»Kaj se je dogodilo? Še nikoli vas nisem videla v tako obupnem stanju. Vam je morda umrl oče ali mati?«

Hotela sem reči:

»Da bi vsaj Bog tako storil,« toda premagala sem se in dejala: »Nimam niti očeta niti matere. Zavrgla sta me in me hočeta živo pokopati.«

(Dalle prihodnjč.)

Izborna blago za plašče in obleke Teksti'ana Büdefeldt

moderne vezave in barve

Gosposka ulica 14

Paroplovne družbe brez morja

Češkoslovaška ima 540 ladij.

Nedvomno je le malo znano, da razpolaga Češkoslovaška z znatnim paroplovnim voznim parkom. To je skoraj izključno le rečni plovni park, ki pa je velikanskega pomena za trgovinske odnose Češkoslovaške s tujino. Po Donavi in Labi paja namreč ta vodni promet češkoslovaško notranjost z važnimi mednarodnimi pristanišči.

Ob priliki razprave o proračunu ministrstva za javna dela v češkoslovaškem parlamentu je minister za javna dela inž. Jan Dostalek seznanil javnost z razvojem češkoslovaške trgovske paroplovbe. Češkoslovaška državna uprava je letos nadaljevala urejevanje in popraviljanje razmer na Labi, Vltavi in Donavi ter dela na izpopolnjevanju naprav v češkoslovaških pristaniščih za vskladiščenje in pretovarjanje blaga.

Češkoslovaška rečna mornarica za mednarodni promet šteje danes 540 ladij, med njimi 80 tovornih parnikov in vlačilcev, 20 motornih ladij in 440 tovornih ladij. Te ladje opravljajo približno četrtino češkoslovaškega vodnega prometa s tujino in prinašajo na leto okrog 75 milijonov čeških kron dohodkov.

Češkoslovaško ministrstvo za javna dela se trudi, da bi še bolj pomnožilo in okrepilo sodelovanje češkoslovaškega rečnega voznega parka v češkoslovaški mednarodni trgovini in tako še povečalo dohodke iz tega prometa. V bodoče se računa, da bo treba manj ekonomične parnike zamenjati z novimi motornimi ladjami, ker je vzdrževanje motornih ladij polovico cenejše, kakor pa vzdrževanje sedanjih parnikov, ki se kurijo s premogom.

Prva ženska v stratosferi

Zena Jeana Piccarda, brata znanega tččenjaka in stratosferskega letalca, je izjavila v Wilmingtonu v severnoameriški zvezni državi Delaware, da namerava v bližnji bodočnosti s svojim možem vred poleteti v stratosfero. Kdaj in kje bo ta

riskantni polet, zaenkrat še ni znano, ker je Piccardova žena čudež med ženskami in drži dan in kraj poleta v najstrožji tajnosti. Kakor se pa da slutiti, bosta zakonca tokrat poletela v stratosfero s popolnoma novim in specialno grajenim aerostatom in bosta poskušala ob tej priliki potolči nedavno postavljeni rekord ruskih stratosferskih letalcev. Stratosferski balon gospe Piccardove bo opremljen z moderno oddajno radio-postajo, s pomočjo katere bosta drzna letalca v stalni zvezi z vodstvom letališča, s katerega bosta startala.

Pariška šola za tujski promet.

Komisija za tujski promet v Franciji je pod predsedstvom državnega tajnika Pierra Appella ustanovila v Parizu posebno tujskoprometno šolo. V tej šoli, ki je pod zaščito države, se bodo prirejali tečajji za začetnike in posebej za že izvežbanejši in naprednejši tujskoprometne činitelje. Vsi mlajši ljudje z določeno predizobrazbo, ki žele sodelovati v tujskem prometu, se morejo v dveh letih studija specializirati v tej stroki. Ta pouk je v tesni zvezi s hotelsko šolo v Parizu in tvori prav za prav poseben razred te strokovne šole. Mimo tega pa se prirejajo neodvisno od začetniških tečajev še posebni večerni tečajji, ki trajajo 6 mesecev, za one, ki že imajo svoj poklic in žele samo pridobiti strokovno znanje v vseh predmetih, ki so v zvezi s tujskim prometom. Posebna pozornost se posveča dejstvu, da mora teorija koristiti praksi. Zato je v vsakem tečaju obvezno praktično sodelovanje v kakem potniškem uradu kot vodnik tujcev ali podobno. Začetniki in že nekoliko izurjeniji končujejo svoj studij s končnim izpitom. Kdor položi z uspehom ta sicer strogi izpit, dobi državno diplomu.

Na pravi naslov.

Tujec v Parizu si je hotel ogledati muzej v Carnevaletu. Pa je ustavil starejšega gospoda in ga prijazno vprašal, po katerih ulicah bi prišel do muzeja. Odgovorjeni se je malo zamislil, zmajal z glavo in odgovoril v zadregi: »Svetujem vam, obrnite se na prvega tujca, ki ga srečate. Jaz sem namreč Parižan.«

Celo sv. Miklavž ni brez toplega

TIVAR

plašča

Din 320—590.—

Površniki za dame
od Din 390.—

TIVAR

Otroški kostumi Din 70.— 170.—
Moške obleke Din 140.— 790.—
Kratke, tople suknje Din 240.— 370.—
Naši nepremočljivi Hubertusi Din 320.—
Modne hlače Din 80.— 290.—

OBLEKE

Božič

1933

»WEKA« Maribor, Aleksandrova c. 15

se priporoča za nabavo praktičnih stanovanjskih potrebščin:

Za kuhinjo:

moderno kuhinjsko opremo, praktične mize za pomivanje

Za spalnico:

udobni couche, lepi predposteljniki, tople odeje različnih vrst.

Za obednico:

kanadier fotelji, veliki in mali, nove zavese, plišaste in vzorane preproge.

Za dnevno sobo:

tkanine za tapetiranje, preproge, pregrinjala za divan.

Za otroško sobo:

moderne otroške postelje, posteljno opremo.

Za kopalnico:

linolej, kokus preproge in različne druge predmete.

Velika zaloga orientalskih preprog

Popolno jamstvo za solidno in točno postrežbo!

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE

nasproti pošte prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Puščavnik Fedor Kuzmič

SKRIVNOSTI CARSE GROBNICE V PETROPAVLOVSKI TRDNJAVI.

Evropska javnost je le mimogrede in površno opazila zanimivo odkritje v grobnici ruskih carjev, ki je šele vrglo prvo jasno svetlobo v znano legendo devetnajstega stoletja, ki jo je poznala sleherna vas v širni carski Rusiji, kakor je bila tudi znana carskim dvornim krogom. Ta legenda je bila tudi predmet resnih zgodovinskih raziskovanj, obdelal pa jo je celo sam Lev Tolstoj v svoji znani povesti o Fedorju Kuzmiču. Šežetanja, ki so se širila tudi na ruskem dvoru v zvezi s to legendo, in pa razna praznoverja so vzpodbudila carja Nikolaja II., da je leta 1909. odredil, naj se odpre grobnica Aleksandra I., kar pa je preprečil s svojo intervencijo veliki knez Vladimir.

Nedavno pa so sovjetske oblasti odredile, da se odpro grobnice ruskih carjev v petropavlovski trdnjavi in da se ves nakit ter bogastvo, ki je tamkaj, zapleni v korist državne blagajne. Ob tej priložnosti so sovjetski mogotci doživeli silno presenečenje: krsta carja Aleksandra I. je bila popolnoma prazna.

Aleksander I., zmagovalac Napoleona in iniciator svete aliance, je bil na ruskem prestolu naslednik svojega umorjenega očeta Pavla I., sina carice Katarine Velike. Govorilo se je, da je sin sodeloval v zaroti proti svojemu očetu in da je bil vsaj indirektno krivec umora. Za zgodovino je ostala vsa zadeva vse do danes zagonezna. Gotovo je le to, da je car Aleksander ob koncu svojega vladanja mnogo trpel, da je čutil potrebo kesa nad nekim velikim grehom, da je prebil cele noči v joku in ječanju, da je hodil od samostana do samostana in polegal v molitvi na kamenitih pragih ter tolkel z glavo ob tla. Ali se je car res čutil morilca lastnega očeta? Zdravniki so ugotovili pri njem popolno živčno razrvanost in vsi dvorni krogi so živeli v neprestanem strahu, da se carju vsak trenutek popolnoma omrači razum. Nagla carjeva smrt v Taganrogu na Krimu dne 19. novembra leta 1825. ga je po uradnem poročilu rešila telesnega in duševnega trpljenja.

Od takrat pa vse do danes je krožil po Rusiji glas, da car takrat ni umrl, temveč da se je umaknil v Sibirijo, kjer je živel kot preprost kmet in da je njegova grobnica v petropavlovski trdnjavi prazna. Odpretje grobnice je potrdilo to legendo. Pa tudi že prej so se pojavili zgodovinski dokazi, ki so z vso odločnostjo pobijali verodostojnost uradnega datuma carjeve smrti.

V Parizu je nedavno izšla izpod peresa kneza Barjatskega knjiga, ki vsebuje zgodovinska raziskovanja v tej zadevi.

Dogodki, ki so obkrožali carjevo bolezen, so bili zelo nenavadni in tajinstveni. Aleksander I. je bil močan človek in je bil ob svoji smrti še mlad. Štel je komaj 48 let. Zdravniki so trdili, da je zbolel za zastrupljenjem krvi. Njegova bolezen v začetku ni izgledala nevarna in je bilo šele nekaj dni nato razglašeno, da se je carjevo zdravstveno stanje nevarno poslabšalo. V splošnem pa so bila poročila o poteku carjeve bolezni med seboj v velikih protislovjih, prav tako pa so bili tudi spomini carice Elizabete, kneza Volkonskega in dveh zdravnikov, ki sta bila v zadnjih trenutkih ob carjevi postelji. Caričin dnevnik se preneha prav 11. novembra, torej na dan, ko je imela Elizabeta z Aleksandrom zelo važen razgovor. Nastaja vprašanje, ali ga je res sama prenehala ali pa je že napisane strani pozneje iztrgala in uničila. Znano je le to, da je dal car Nikolaj I., brat in naslednik Aleksandrov, takoj po njegovi smrti sežgati mnoge rodbinske dokumente.

Pričanja o dogodkih na dan carjeve smrti so si tudi zelo protislovna. Uradno je bilo sporočeno, da je car sprejel svetlobo za umirajoč, dejstvo pa je, da ni bil noben duhovnik poklican k umirajočemu carju. Akt o carjevi smrti sploh ne omenja vrste bolezni, za katero je car umrl. Zdravnik Tarasov, ki je preiskal carjevo truplo in o tem sestavil zapisnik, tega zapisnika ni hotel podpisati. Pozneje se je ugotovilo, da je bil njegov podpis na aktu, ki leži v držav-

nem arhivu, ponarejen. Carica ni spremljala trupla svojega moža v Petrograd, temveč je iz neznanih vzrokov ostala še kar nadaljnje štiri mesece v Taganrogu. Ljudstvo je zaman pričakovalo, da bo pripuščeno k carjevemu mrtvaškemu odru, čeprav je bil to starodaven običaj, da je bilo truplo vsakega carja izpostavljeno osem dni v cerkvi. Samo carska rodbina je imela prost dostop do mrtveca. Carjeva mati Marija Feodorovna je izjavila, gledajoča mrtveca: »Kako zelo se je spremenil! Kaj je to res moj sin?«

Končno pa je bilo splošno znano dejstvo, da je car Aleksander že od leta 1819. neprestano ponavljal željo, da bi se odrekel prestolu in da bi rad živel popolnoma ločen od sveta. V samem letu svoje smrti je večkrat ponovil željo, da bi rad zapustil carski dvor. Izjavljal je: »Kmalu bom odšel, da pričem življenje navadnega smrtnika. Domovini sem zvesto služil pet in dvajset let. Vsak vojak dobiva po tolikih letih službe pokojnino.«

Junak Tolstega povesti Fedor Kuzmič je res živel. Pojavil se je prvič leta 1836, torej enajst let po carjevi smrti. Prijeli so ga zaradi potepušstva v Krasnojefimsku v permskem okrožju. Pri sebi ni imel nobenih listin in ni hotel pred oblastmi izjaviti ničesar drugega, kakor samo svoje ime. Zakon o pobijanju potepušstva je bil takrat v Rusiji zelo strog in so bili obtoženci po njegovih določilih kaznovani z batinami. Fedor je bil obsojen na 25 palic, ki jih je tudi moral izdržati. Sceno, kako pretepajo carja-potepuha, je Tolstoj izredno živo opisal v svoji noveli.

Med tem pa je nekoliko pozneje prišel v Krasnojefimsk brat carja Nikolaja I., veliki knez Mihael, in osebno obiskal jetnika. Očital je oblastim, da so tako kruto postopale s starcem in zagrozil sodnikom, ki so izrekli kaznen. Vprašal je Fedorja, kaj želi, da mu stori car. Ta pa je odklonil vsako pomoč in podporo ter je le zahteval, da ga pošljejo v Sibirijo, kamor je tudi res kmalu odpotoval s prvim transportom kaznjencev. Pet let je živel Fedor Kuzmič na ozemlju državnih petrolejskih vrelcev in de-

lai kot navaden delavec. Pozneje pa se je umaknil v samotno ozemlje Sibirijske in živel med gozdni delavci. Poučeval je otroke, dajal nasvete in zdravil bolnike z molitvami. Okoliški prebivalci so pričeli prihajati k njemu na božjo pot kot k svetniku. Vladika Atanasij iz Irkutska je tudi prihajal k njemu in padal pred njim v prah kot pred božanstvom. Fedor se je razgovarjal z vladiko v nekem tujem jeziku. Nekega dne je prišel v Sibirijo stari vojak Olanjev, ki se je boril proti Napoleonu. Ko je zagledal starca, je kar otrpnil od začudenja, nato pa ga je vojaško pozdravil z besedami, ki so jih slišali navzoči: »To je naš car Aleksander Pavlovič!«

Fedor Kuzmič je odgovoril: »Nikdar več ne reci, da sem car. Jaz sem navaden potepuh, in če boš svoje besede še enkrat ponovil, te bom kaznoval, sam bom pa zapustil ta kraj!«

Aleksandra Nikiforovna, hči siromašnih kmetov, ki jo je Kuzmič vzljubil in poučeval, je potovala leta 1849. v Moskvo. Ko je car Nikolaj izvedel, da je Kuzmičeva pohčerjenka, jo je poklical k sebi in se zelo zanimal za usodo starca. Deklica je ob tej priložnosti videla na dvoru sliko Aleksandra I. Ko se je vrnila v Sibirijo, je rekla Kuzmiču:

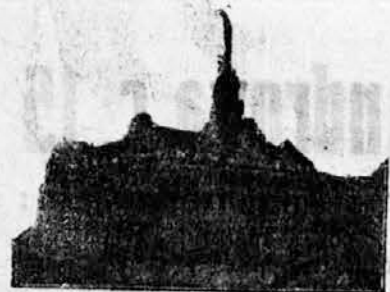
»Dragi batjuška, kako zelo ste podobni carju Aleksandru!«

Nad vsem tem pa je še en dokaz, ki je ugotovljen iz izjavami nad vse verodostojnih prič. Marija Balakina je našla po smrti Fedorja Kuzmiča v njegovi sobi poročni akt carja Aleksandra s carico Elizabeto.

Fedor Kuzmič je umrl leta 1864. oboževan kot svetnik. Knez Barjatski trdi, da je na smrtni postelji sprejel obisk carjeviča. Pokopan je v Sibiriji in nad njegovim grobom stoji cerkva, v katero še dandanes zahajajo mnogi pobožni romarji.

Ali je Fedor Kuzmič bil res car Aleksander I.?

Priznati je treba, da je odpretje carske grobnice in prazni grob carja Aleksandra precejšnje potrdilo stare legende, ki ustvarja Aleksandra I. kot najzanimivejšo osebnost med vsemi vladarji v človeški zgodovini...

POSJOJILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR. NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din.
Rezervni zakladi 8.800.000 Din.

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Za Miklavža veselo presenečenje so skrajno

znižane cene priznane najboljši obutvi

Din 85'.

Sportni čevlji za deklice in dečke, z okrašenimi lezikom iz rjavega boksa s prvovrstnimi podplati. Od števil 26 do 27 Din 85.—, od 28—30 Din 95.—, od 31—35 Din 115.—, od 36—39 Din 145.—.

Din 75'.

Visok fantovski in dekliški čevlji za slabo vreme. rjav in črn boks. Od števil 25 do 30 Din 75.—, od 31 do 35 Din 95.—, od 36 do 39 Din 125.—.

Din 95'.

Okusen damski čevlji na zapono ali v salonski obliki. Lakasti

Din 125'—, 145'—

Din 125'.

Topli suknjeni čevlji, visoko z usnjem obšiti, za dom in za cesto Vas obvarujejo prehlada.

Din 165'.

Za elegantne gospode, iz črnega ali rjavega usnja. Izborni podplati.

Din 38'.

Udobna topla copata iz velblodje dlake, neobhodno potrebna vsaki gospodini.

Imamo tudi veliko izbiro snežk svetovnoznanih znamk „Tretorn“, „Riga“ i. t. d.

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zalo-ga pohištva združenih mizar-jev. Vetrinjska ul. 22. nasproti trdke V. Weixl.

ZLATO.

zlatnike in platin kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska afinerija zlata Orož-nova ulica 8 2642

IOS TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično po-djetje. Maribor. Slovenska ul. 16. tel. 27-56. proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš. vil. gospodarskih objektov. zaloga motoriev. lestenecv. svetilk. elektroin-stalacijskega blaga po kon-kurencijah cenah

Pijte dreveno
BRASIL-MATIE
1. kupačka Din. 5
L. ANDERLE,

COUCHI, ZOFI, MADRACE kakor tudi vsa tapetniska de-la naročite najugodnejše pri Ferdo Kuharju, Vetrinjska ul. 26. 4413

GOSTILNA ROBIN. STUDENCI.

danes in jutri pojedina peče-nih klobas in krvavic. 4634

POSTELJNO PERJE

in puh nudi trdka Franjo Majer, Maribor. Glavni trg 9. 4635

SPALNE

in jedilne sobe, šperane, iz kavkaškega orehovega lesa, politirane ter kuhinje in spal-nice iz mehkega lesa. preple-skane. po ugodni ceni prodam. Mizarstvo. Aleksandrova ce-sta 48 2460

POHIŠTVO VSAKE VRSTE lastni izdelek, kupite po zmer-no nizki ceni. Za vsaki komad jamčim. K. Železinger. Tr-žaška cesta 18, Linhartova 4. 4628

KOLJE

za sadna drevesa, suha bu-kova, drva in rezan les za mizarje. prodaja Gnilšek. Razlagova 25. 4626

SAMO SULCER

zna postreči, zato urno k nje-mu teči. Nizke cene! Sodar-stvo. Vojašniška ul. 7. 4622

L. JUGOSL. »IZMENJAL-NICA«

dobrin (dela, izumov, blaga, vrednot). — Novogospodarski krediti. Sprejemajo se sode-ležniki (prednost z lokali). Ponudbe na: »Marstane«, Slo-venska ulica 22. 4620

POJEDINA KLOBAS

jutri, v nedeljo, v gostilni »Veingerl«, preje Fuchs, v Novi vasi. Za obilen obisk prosil gostilničarka. 4602

ŠTAJERSKI ŠRAMEL

se išče za prvovrstni lokal v Zagrebu, po možnosti v narod-nih nošah in z nekaterimi ženskim članicami. Nujne po-nudbe pod »36014« na »Publi-citas«, Zagreb. Ilica 9. 4615

PERJE, PUH.

blazine, zavese, vatirane ode-je, flanelaste odeje, najceneje pri NOVAKU. Koroška 8. Ve-trinjska 7. 4609

Sobo odda

BOLJŠEGA GOSPODA sprejem na stanovanje. Jen kova ulica 5. 4633

OPREMLJENO SOBO. solčno, z vso oskrbo, oddam. Janežičeva ulica 3. Tomšičev drevored. 4631

DVA GOSPODA sprejem na hrano in stano-vanje. Frankopanova ulica 41. 4622

GOSPODA sprejem v vso oskrbo po nizki ceni. Mlinska ulica 31. 4603

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO oddam takoj. Ferkova ulica 3. 4605

Lokal

VELIKE LEPE DELAVNICE. pripravne za skladišče v cen-tru mesta oddam v najem. Vprašati Gosposka ulica 11. pri hišniku. 7003

Kupim

KUPIM STARE URE. zlato in srebro, zastavne li-ste itd. Izdelujem nezlomljiva stekla Popravila izvršujem najcenejše. Ignac Jan. Glavni trg. Maribor. 2823

Prodam

KLAVIR. kratek, črn, kakor nov, stru-ne navskriž, pancerplošča, krasen glas, znamka »Luner«, Dunaj, prodam, Maribor. Ta-borska 7. 4423

SMUČI.

omaro, posteljo, poceni pro-dam. Kettejeva ulica 3, dvo-rično poslopie. 4625

DAMSKI »TRENCHCOAT« plašč, dobro ohranjen, poceni na prodaj. Gajeva ul. 4. 4621

Sukno za

Smučarske kroie

v raznih modnih barvah

Franjo Majer

Maribor
Glavni trg 9

Preselitveno naznanilo!

Dovoljujem si cenj. občinstvu naznaniti, da sem preselil svojo trgovino mesnih izdelkov iz Meljske ceste 18 v novo hišo gospoda Piricha

Meljska cesta 26

Genjene odjemalce prosim, da mi tudi na novem mestu ohranijo svojo naklonjenost.

Se priporoča **Mihael Hohnjec.**

Zgubljeno

ZGUBIL se je tri mesece star. rjav doberman psiček. Odda naj se ga proti nagradi v Stross-majerjevi ulici 31. 4623

Pouk

NEMŠČINA! Inteligenčna metoda brez uče-nja posameznih besed. Odli-čen uspeh tudi pri jezikovno nenadarnjenih. Naslov v upra-vi. 4580

Kupujte svoje po-trebnščine pri naših inserentih!

Pisarniški Papir

in pisarniške potrebščine kupite najboljše v

TISKOVNI ZADRUGI

MARIBOR

Aleksandrova c. 13

Mestna podjetja - Maribor

razpisujejo mesta:

- upravnika,
- gospodarsko-upravnega uradnika (tajnika)
- strojnega inženjerja.

Splošni pogoji: Jugoslovansko državljanstvo, pogodbeni namestitvev, prejemki po dogovoru.

Posebni pogoji:

a) za upavnika: starost 35 do 45 let, primerna gospodarska in po možnosti tudi tehnična izobrazba, večletna praksa na vodilnem mestu večjega industrijskega podjetja, organizatorična sposobnost, reprezentativnost;

b) za gospodarsko-upravnega uradnika: starost 30 do 40 let, ekonomsko-komercialna fakultetna izobrazba, temeljito poznavanje trgovske in socialne zakonodaje, davčnih zadev, bančnih poslov, zavarovalništva, financiranja, računovodstva sploh, industrijskega še posebej, samostojnega bilanciranja, industrijskega budžetiranja, zasebno-gospodarske statistike, obvladanje stila in organiziranja, obvladanje vseh pisarniških poslov in pi-sarniške tehnike ter primerna večletna praksa;

c) za strojnega inženjerja: diploma strojnega oddelka tehnike, pri-merna večletna praksa ter dovoljno poznavanje toplotne tehnike.

Rok za vlaganje ponudb do vključno 20. decembra 1933. Vsaka po-nudba mora imeti priložen podroben curriculum vitae in fotografijo kandi-data ter mora vsebovati točno označene zahteve.

Reflektira se samo na v resnici prvovrstne moči in se stavljenim zahtevam neodgovarjajoče ponudbe ne bodo jemale v poštev. 4640

Posteljne odeje

fine, svilene, s puhom, z vato ter klo-taste odeje najcenejše samo pri

A. Stuhec, izdelovanje posteljnih odelj.
Maribor, Slovenska ulica 24

Aktovke, ročne in potoval-ne kovčke, denarnice, list-nice, tobačne mošnje, kov-čke, nahrbtnike, gamaše itd. so najprimernejša

Miklavžev darila

Velika izbira, najnižje cene pri

IVANU KRAVOSU
Maribor, Aleksandrova c. 13

500 'Beka' smučí...!

MIKLAVŽ ima lahko izbiro!

Za mal denar lepe in strokovnjaško izdelane jesenove ali hikory smučí, katere odgovarjajo vsem zahtevam.

STOJEC-SPORT
TRG SVOBODE št. 6

Velika izbira orig. norveških nogavic in rokavic, palic, vezi, maže in drugih zimsko-sportnih potrebščin! 4616

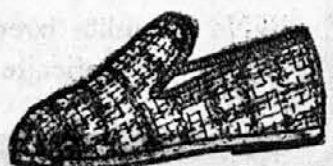
Veliko
božično prodajo
PRIČNEMO
2. DECEMBRA

28-

Vel. 22-25. Topli čevlji iz finega, rdečega meltona, podplat iz klobučevine in usnja. Vel. 26-30 samo Din 32.—.

38-

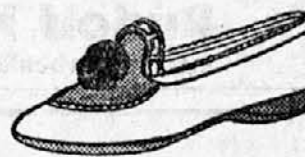
Tople, moške copate, dober material, naj-boljša izdelava. Din 48.— in Din 65.—.

38-

Ženske copate v lepih deseni, zelo tople, najfinjša izdelava Din 48.— in Din 65.—.

40-

Tople copate iz klobučevine v modernih bar-vah. Iste s peto samo Din 75.—.

55-

Copate iz velblodje dlake, podplat iz klobu-čevine in usnja. Moške vel. Din 65.—, vel. 31-35 Din 35.—, vel. 26-30 Din 30.—, vel. 20-25 Din 28.—.

95-

Topli, ženski, črni melton čevlji, usnjen pod-plat. Isti z lakom ali usnjem obšiti samo Din 125.—, moški z usnjem Din 145.—.

88-

Ženski čevlji iz črnega ali rjavega boksa, do-ber podplat iz usnja. Druga vrsta samo Din 110.—, lakirani Din 115.—.

85-

Moški galoši, samo najboljši izdelek. Znam-ka »Tretorn« Din 98.—.

110-

Čevlji iz gumija z manšeto in volneno pod-logo. Otroške velikosti Din 80.— in Din 95.—. Isti z zip-zapiranjem, črni ali rjavi, od Din 135.— dalje.

Humanik

Maribor, Gosposka ulica 17
Ptuj, Slovenski trg, »Petovia«

Trgovca z manufakturno
Aleksandrova c. 27

ANTON POŠ

vabi na odprodajo 200 angleških in
čeških moških oblek po nabavni ceni.

Ne zamudite izredne prilike!
Prepričajte se!

Stavbeni material

vrata in okna, les od ostrešja,
tramovje, stara opeka i. t. d.
od podiranja hiše Meljska
cesta šte. 75, poceni na prodaj.

Rudolf Kiffmann,
mestni stavbenik, Maribor

Zdravo spanje postalo cenejše

Želite Vaše spanje še nadalje motiti
s slabo madrac, težko odejo in težkim
perjem.
Oglejte si cene in kvaliteto perja.
puha, odej in madrac pri trvdki

„Weka“ Maribor
Aleksandrova cesta šte. 15

Otvoritev trgovine s klobuki

V hiši slikarskega mojstra J. Lorberja, Maribor, Vetrinjska
ulica 5 je otvorila podpisana

trgovino s klobuki

Priporoča se cenjenemu občinstvu in jamči za dobro postrežbo
Anka Auer.

P O Z O R !

SMUK!

Največja izbira vseh vrst puloverjev, nogavic,
rokavic itd. ter največja izbira vseh vrst
smučí in ves ostali smučarski pribor najce-
nejše samo v modni in športni trgovini

M. Tomažič, Maribor
Ulica 10. oktobra št. 4

Obiščite nas in oglejte si brezobvezno naše
blago! 4578

Kartolei

najcenejša oblaga za
tla po m² Din 30.-

„Weka“
Maribor
Aleksandrova c. 15

Kožuhovina

Perzijanci	od Din 115.- napr.
Whitcat (morski lev)	550.-
Skunks	140.-
Walabi	110.-
Svizec (Murre)	120.-
Tiulenj (Seal)	40.-
Biberet	35.-
Nutriet	80.-
Kitt Klauen Karaküll	480.-

Samo strokovno izborno blago
dobite pri

Petru Semku
krznarju
Maribor, Gosposka ul. 37

J. LAH
GL. TRG 2

Čepice od Din 16.- dalje
Klobuki od Din 48.- dalje
„Tivar“ obleke, plašče
itd. po tovarn. cenah

J. LAH
Glavni trg 2

Priporočam

bogato zalogo rokavic,
nogavic, samovezníc, pe-
rila za dame, in gospode,
razne drobne toaletne
predmete in najrazličnejše
vsakovrstno perilo.

MAKS PUCHER
Maribor, Gosposka 19

Vse blago je poceni in iz pri-
znanih svetovnih tovarn!

Dobra obutev - nizke cene

DECI ZA SNEG IN BLATO.

25.-

Tople copate ženske Din. 29.-, moške 39.-

45.-

59.-

Za dečke, ki nikdar ne mirujejo evo, dobrih
visokih čevljev iz močnega masnega usnja
in trpežnim gumijastim podplatom. —
Vel. 35-38 Din. 59.-

Vel. 23-26
Za živahne dečke in deklice v dežju, snegu
in blatu. Ni jih treba čistiti, operejo se z
navadno vodo. 27-34 Din. 79.-. Ženske 99.-

ŽENAM ZA VSAKO PRILIKO.

49.-

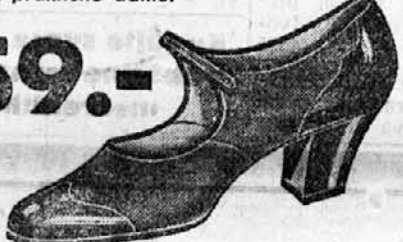
Vrsta 9815-03
Okusen salonski čevljiček iz finega baržuna
ali satena. Ne sme manjkati v garderobi no-
bene praktične dame.

69.-

V teh snežkah brez skrbi greste v najslabšem
vremenu. Usnjeni čevlji in noge Vam ostane
jo popolnoma suhi. V njih nosite naše čevlje
iz satena za Din. 49.-

59.-

Črni ali rjavi baržunasti kombinirani z usn-
jem. Eleganti in udobni, za vsako nogo in
vsak žep. Lahko jih obujete v snežke.

29.-

Najpripravnije za delo doma in po dvorišču
so naše „ZEPE“. Ker imajo gumijasti pod-
plat, so nepremočljive. Oiroške 25, moške 35.-

129.-

Vrsta 9895-08
Eleganten čevljiček iz laka z okusnim okra-
som, primeren za vsako priliko.

99.-

Udobni toda elegantni čevlji iz toplega vol-
nenega sukna z okrašenim robom iz krimer-
ja. Za občutljive noge v zimski dobi nenado-
mestljivi.

MOŽEM ZA DELO IN DRUŽBO.

39.-

Zdravje in drago usnjeno obutev Vam naj-
bolje obvarujejo naše galoše. Imeli boste
vedno suhe noge in čisto stanovanje. Jamči-
mo za dobro kvaliteto.

129.-

Eleganten čevlji šivan na ram. Izdelan iz
najboljšega boksa z usnjenim podplatom in
peto.

149

Čevlji elegantnega gospoda za družbo in
ples iz laka, kombinirani s semišom.

149.-

Elegantni čevlji iz telečjega boksa, zgornji
del kombiniran s toplim suknom. Radi svoje
otmenosti imenovani „DIPLOMATSKI“.

Na višku radiotehnike

Ni vsak poljudni prejemnik. Ako želite nekaj prvovrstnega, oglejte
si pri nas novodošle Radio modele prvih svetovnih tovarn.

Telefunken — Evropa in Svetski super
Hornophon — 3, 4 in 10 cevni Super
Berliner — Standard Super

Neprekosljiva selektiviteta in čistoča zvoka. — Nizke cene.
Odplačila na obroke. Kulantna zamenjava aparatov. Strokovna postrežba.

RADIO-STARKEL, MARIBOR
TRG SVOBODE 6

Blata